

GEOGRAFSKI OBZORNIK

LETO 2013 LETNIK 60 ŠTEVILKA 3

Kartografija v času
Ilirskih provinc

Petdeset let
geografije v Mariboru

Geografski obzornik:
preteklih 10 let

GEOGRAFSKI OBZORNIK

strokovna revija za popularizacijo geografije

Izdajatelj: Zveza geografov Slovenije, p.p. 306, 1001 Ljubljana

Za izdajatelja: **dr. Stanko Pelc**

ISSN: 0016-7274

Odgovorni urednik: **dr. Simon Kušar**

Uredniški odbor: Maja Besednjak, dr. Dejan Cigale, Primož Gašperič, Mojca Ilc Klun,

dr. Drago Kladnik, dr. Miha Koderman, dr. Irena Mrak, mag. Miha Pavšek, dr. Irma

Potočnik Slavič, dr. Mimi Urbanc, ddr. Ana Vovk Korže, dr. Igor Žiberna

Upravnik revije: **Primož Gašperič**

Terminološki in jezikovni pregled strokovnih člankov: **dr. Drago Kladnik**

Elektronski naslov uredništva: **geografski.obzornik@gmail.com**

Medmrežje: <http://zgs.zrc-sazu.si/Publikacije/Geografskiobzornik/tabid/302/Default.aspx>

Tisk: **Collegium Graphicum d.o.o.**

Naklada: 900 izvodov

Cena: 2,7 €

Transakcijski račun: 02010-0014166331, Nova Ljubljanska banka, d.d., Ljubljana,

Trg republike 2, 1000 Ljubljana

Izhaja 4-krat letno kot enojna ali dvojna številka.

Geografski obzornik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugod.

Uredništvo si pridružuje pravico do (ne)objave, krajšanja, delnega objavljavanja prispevkov v skladu z uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.

Prispevke pošljite natisnjene in po elektronskem mediju na naslov in elektronsko pošto uredništva. Poslanih prispevkov ne vračamo. Revija je vključena v SCOPUS.

GEOGRAPHIC HORIZON

professional magazine for popularization of geography

Publisher: **Association of Slovenian Geographers, p.p. 306, 1001 Ljubljana, Slovenia**

For the publisher: **Stanko Pelc**

ISSN: 0016-7274

Editor: **Simon Kušar**

Editorial board: Maja Besednjak, Dejan Cigale, Primož Gašperič, Mojca Ilc Klun,

Drago Kladnik, Miha Koderman, Irena Mrak, Miha Pavšek, Irma Potočnik Slavič,

Mimi Urbanc, Ana Vovk Korže, Igor Žiberna

Administrator: **Primož Gašperič**

Terminology and language review of professional articles: **Drago Kladnik**

E-mail: **geografski.obzornik@gmail.com**

www: <http://zgs.zrc-sazu.si/Publikacije/Geografskiobzornik/tabid/302/Default.aspx>

Print: **Collegium Graphicum**

Price: 2,7 €

Number of copies printed: 900 copies

Bank account: 02010-0014166331, Nova Ljubljanska banka, d.d., Ljubljana,

Trg republike 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

The magazine is indexed in SCOPUS.

Fotografija na naslovnici:

POT IZ PRETEKLOSTI

V SVETLO PRIHODNOST

Avtor fotografije:

BORUT STOJILKOVIČ

Primož Gašperič

Kartografija v času Ilirskih provinc

Posebna zanimivost so oznake za poštno razdalje oziroma označene poti, po katerih je potovala pošta. Naselja, v katerih je bila poštna postaja, so označena s poštnim rogom. Poštna razdalja je pomenila pot med dvema poštnima postajama in je merila približno 15 kilometrov oziroma dve avstrijski milj. Razdalja je bila normativ za menjavo konj, tehnično pomoč, počitek, obračun in ostalo. Zaradi različne reliefne zahtevnosti in urejenosti poti so se razdalje med poštnimi postajami tudi razlikovale ...

Uroš Horvat

Petdeset let geografije v Mariboru

Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru je v preučevanem obdobju prešel skozi različna razvojna obdobja tako organizacijskih oblik in kadrovske zasedenosti kot tudi različnih vrst izvajanja izobraževalnih programov in obsega znanstvenoraziskovalnega dela. Z ustanovitvijo Filozofske fakultete v Mariboru leta 2006 je Oddelek za geografijo postal njen del, istočasno pa je prehod na nove, bolonjske študijske programe prinesel veliko novosti in izzivov za izvajalce študija in študente ...

Simon Kušar

Geografski obzornik: preteklih 10 let

Geografski obzornik kljub stalnemu zmanjševanju števila naročnikov ostaja najbolj široko dostopna in brana revija, ki jo izdaja Zveza geografov Slovenije. Zaradi svojega poslanstva popularizacije geografije je velik poudarek na slikovnih prilogah: nazornih fotografijah, sinteznih shemah in grafikonih ...

29 Bibliografija Geografskega obzornika, letniki 50 – 59: strokovni članki • **34** Projekt In.FLOW.ence – Tokovi inovacij: Evropska mreža za gospodarski razvoj mest • **36** Nova znanstvena monografija Slovenske Istre in Tržaškega zaliva • **37** Dopolnjena navodila za pripravo in oblikovanje člankov

Kartografija v času Ilirskih provinc

Primer branja starega zemljevida

IZVLEČEK

Leta 2013 mineva dvesto let od konca Ilirskih provinc. Oblikovane so bile zaradi političnih in gospodarskih razlogov, saj je Francija želela z njimi uveljaviti vojaško in gospodarsko moč. Po štirih letih je bilo francoske nadvlade konec, posledice njihovega obstoja pa niso bile kratkotrajne. Jugovzhodnemu delu Evrope so pokazale drugačno, razsvetljeno politično in družbeno ureditev. To se je odražalo tudi v kartografiji, saj je slovenski prostor z Ljubljano predstavljal sicer kratkotrajno, a pomembno geopolitično središče. Posledično se je naše ozemlje na takratnih zemljevidih prikazovalo pogosteje, kar je tudi pri nas prispevalo k uveljavitvi sodobne kartografije tistega časa.

Ključne besede: kartografija, historična geografija, Ilirske province, Slovenija.

ABSTRACT

Cartography at the time of the Illyrian Provinces: Example of reading an old map

In 2013, two hundred years have passed since the end of the Illyrian Provinces. After four years the French domination was over, but the consequences were not so short-termed. Among other things, the southeastern part of Europe was showed a different, more enlightened political and social regulation. This was also reflected in cartography. The Slovenian territory with Ljubljana represented a short-term but significant geopolitical center. As a result, our territory appeared on the maps more frequently and contributed to the implementation of modern cartography at that time.

Key words: cartography, historical geography, Illyrian Provinces, Slovenia.

V zgodovini je vedno obstajal narod, vladar ali politična tvorba, ki je v določenem obdobju narekoval oziroma uveljavljal »svojo« ureditev takratnega sveta. Na prelomu iz 18. v 19. stoletje je v Evropi to bila Francija oziroma njen vladar Napoleon Bonaparte. Veljal je za razsvetljenega vladarja, kar je pomenilo absolutistično vladanje posameznika pod vplivom idej razsvetljenstva (11, 12).

Francija in Slovenija, ki ne mejita, sta bili politično in geografsko najbolj povezani prav v zgoraj omenjenem obdobju. Francoska vojska je prek slovenskega ozemlja prodirala v letih 1797, 1805 in 1809. Leta 1809, ob koncu tako imenovane Avstrijske vojne med Avstrijskim cesarstvom in Združenim kraljestvom na eni strani ter Francoskim cesarstvom in Bavarsko na drugi, je Napoleon zmagal v odločilni bitki pri Wagramu (1). Vojna se je končala s sklenitvijo schönbrunnskega mirovnega sporazuma in nastankom Ilirskih provinc. Zajemale so ozemlje Goriške, Trsta, Istre, Kranjske, ozemlje južno od Save med Kranjsko in Bosno, ozemlje Dalmacije, Boke Kotorske in Dubrovnika (17). Leta 1810 jim je bila priključena še vzhodna Tirolska, leto pozneje pa odvzetega nekaj ozemlja na račun (Napoleonove) Kraljevine Italije.

55.000 kvadratnih kilometrov veliko in razpotegnjeno ozemlje je bila geografsko nehomogena in geostrateško zelo ranljiva politična tvorba. Vzpostavitev meja glede na naravnogeografske značilnosti, neodvisno od etnične sestave prebivalstva je kazala na to, da je bil razlog njene vzpostavitve strateški (15). Ilirske province so namreč Franciji odpirale kopensko pot do Osmanskega cesarstva, omogočale nadzor obal Jadranskega morja, Avstriji pa zapirale poti do morja, kar je omogočalo učinkovitejšo trgovsko blokado Združenega kraljestva, ki je bilo velik nasprotnik Napoleonove Francije ter avstrijski zaveznik.

Kartografija tistega časa

Na začetku 19. stoletja je prišlo do vzpona »sodobne« kartografije. Pod vodstvom družine Cassini je že pol stoletja prej začel nastajati prvi topografski zemljevid Francije. Naredili so ga s pomočjo takrat najodobnejših tehničnih pripomočkov, na podlagi obsežnih in dolgotrajnih meritev ter z uporabo triangulacijske metode za določanje lege točk na terenu. Temu pionirskemu delu so postopoma sledila kartografska dela v drugih državah. Na območju Habsburške monarhije se je sodobni način kartografskega prikaza s triangulacijo začel leta 1762. Zahodni del monarhije je bil kartografsko obdelan okrog leta 1830, vključeni so bili tudi ozemlje današnje Slovenije, del celinske Hrvaške in Dalmacija (10).

Med letoma 1763 in 1787 je bila v Avstrijskem cesarstvu narejena prva sistematična vojaška topografska izmera, vendar Jožefinski vojaški zemljevid, ki je nastal na podlagi te izmere, nima točne geodetske podlage (5). Kljub temu

Avtor besedila in fotografij:

PRIMOŽ GAŠPERIČ, prof. zgod. in geogr.

Geografski inštitut Antona Melika

Znanstvenoraziskovalnega
centra Slovenske akademije
znanosti in umetnosti

Gosposka ulica 13, 1000 Ljubljana

E-pošta: primoz.gasperc@zrc-sazu.si

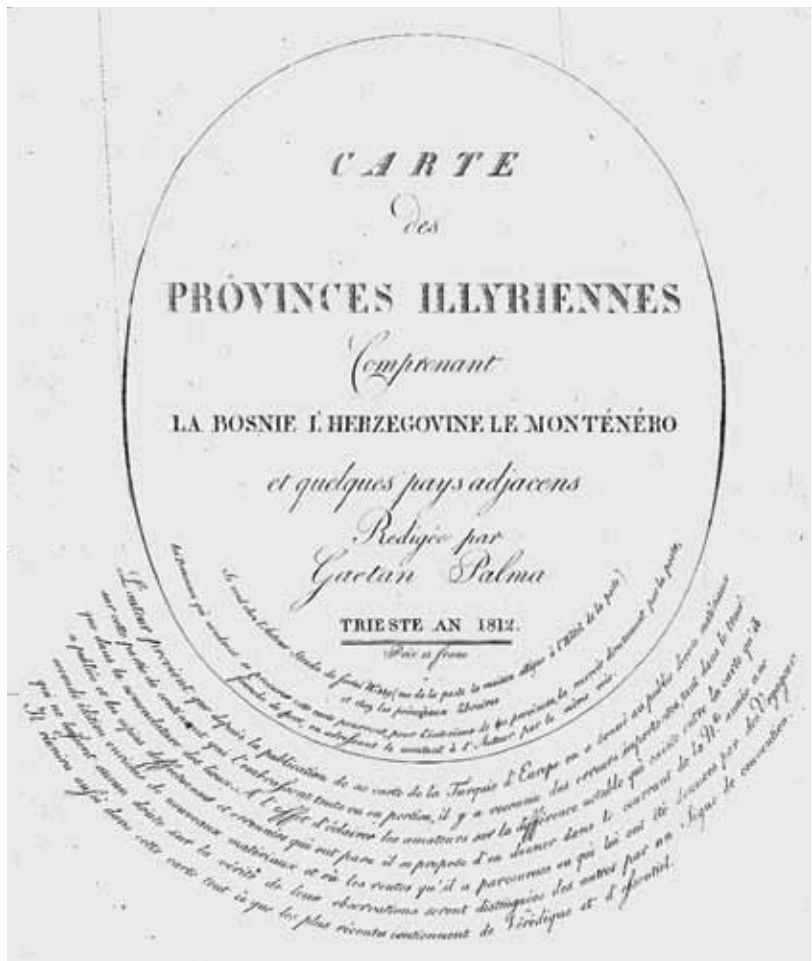
COBISS 1.04 strokovni članek

ga zaradi velikega merila, natančnosti izdelave, gostote podatkov in tudi majhne kartografske popačenosti uvrščamo med najboljša kartografska dela druge polovice 18. stoletja. Nastal je kot posledica sedemletne vojne s Prusijo, ki je potekala med letoma 1756 in 1763. Izkazalo se je namreč, da lahko slaba kakovost zemljevidov in s tem nepoznavanje terena usodno vpliva na potek vojn (4).

Zemljevid kot izrazno sredstvo

Kratko obdobje obstoja Ilirskih provinc bi lahko razumeli kot razmeroma nepomembno, zgolj kot kratek izsek iz zgodovine Slovencev, kar pa ne drži. Ilirske province so kot posledica širitve francoskega političnega in vojaškega vpliva proti vzhodu zapustile neizbrisen pečat na območju sodobne Slovenije. V mislih nimamo le sprememb v jezikovni, družbeni in politični zavesti Slovencev, temveč tudi način prikaza dela slovanskega ozemlja, združenega v enotno politično tvorbo. Ta sprememba je pritegnila tudi francosko kartografijo, ki je pripomogla ohraniti zgodovinski spomin na Ilirske province.

Starejši zemljevid ima kot zgodovinski dokument, ki razkriva politično in kulturno podobo obdobja, v katerem je nastal, dodatno sporočilno vrednost. Je rezultat dveh dejavnikov: izdelave in uporabe. Njegov naročnik z željo in idejo ter izdelovalec s svojo stvaritvijo odsevata kulturne, politične in družbene razmere tistega časa, uporabnik pa je skupek teh pričakovanj. Tako kartografski izdelek predstavlja vzročno-posledični preplet vseh vpletenih.

Slika 1: Naslov zemljevida Ilirskih provinc z avtorjevim komentarjem.

Zemljevid lahko razumemo kot vrsto jezika, namenjenega določeni javnosti. Izraža tudi obliko znanja, ki ga je imelo okolje, v katerem je nastal, ter ga izrazilo v kartografski obliki (16, 3, 2, 8). Vzrokov za nastanek zemljevidov je veliko, za uporabnike pa sta najpomembnejša njihov namen in povednost.

Za preučevanje ali ugotavljanje lastnosti zemljevida je pomembna okoliščina, da lahko kartografske prikaze s »sorodnim« imenom kaj hitro pomešamo. Lep primer tega je Jožefinski vojaški zemljevid, ki ga neka-

teri enačijo z Jožefinskim katastrom (18), ta pa kot kartografsko gradivo skoraj ne obstaja.

Prednosti in pomanjkljivosti starejših zemljevidov

Namen zemljevida je natančno in čim manj popačeno prikazati del Zemljinega površja. Težava nastane, če bralec ne zna dovolj dobro brati starejših zemljevidov ali pa izbran zemljevid ne ponuja vseh zelenih podatkov. Zato je naša želja opozoriti na prednosti in pomanjkljivosti starejših zemljevidov na konkretnem primeru.

Pregled ducata naključno izbranih zemljevidov iz zbirk Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, ki delno ali v celoti prikazujejo ozemlje Ilirskih provinc in so nastali med letoma 1778 in 1836, nakazuje značilnosti tega obdobja (6). Izbrali smo Zemljevid Ilirskih provinc iz leta 1812 z naslovom *Carte des Provinces Illyriennes comprenant la Bosnie, l'Herzégovine, le Monténéro et quelques pays adjacens*, saj je zelo dober primer kartografije obravnavanega obdobja in prikazuje celotno ozemlje Ilirskih provinc. Nastal je po naročilu prvega glavnega guvernerja Ilirskih provinc maršala Marmonta. Njegov avtor in založnik je vojaški kartograf Gaetan Palma, ki je bil nekaj časa v francoski službi in je zemljevid izdal v Trstu (14). Sestavljen je iz štirih enako velikih listov, celoten zemljevid pa meri 92 x 124 centimetrov. Njegova dobra stran je, da v večjem delu prikazuje tudi ozemlje zunaj meja Ilirskih provinc, kar bralcu omogoča lažjo prostorsko predstavbo.

V desnem zgornjem kotu je vrisana pokončna elipsa, v kateri so navedeni naslov, avtor, kraj in letnica izdaje ter podatki o možnosti nakupa zemljevida, pod njo pa je avtorjev komentar. Ali je podoba elipse tudi alegorična upodobitev jajca v gnezdu, lahko le ugibamo, vsekakor pa so bili takrat dekorativni dodatki še zelo pogosti, čeprav so jih ob koncu 18. stoletja, še izraziteje pa v 19. stoletju, postopoma opuščali.

Zemljevidi imajo vrisano merilo in vpisano kartografsko projekcijo, ki spadata med matematične elemente zemljevidov. Značilno za starejše zemljevide je, da pogosto nimajo navedenega ne številčnega merila ne projekcije, v kateri so izdelani. Zato smo se odločili, da ju poskušamo določiti. Merilo obravnavanega zemljevida je grafično in opisno, sestavlja pa ga šest enako dolgih pasov, ločeno za vsako mersko enoto. Pri določanju številčnega merila oziroma razmerja med določeno enoto in tej enoti ustrezno razdaljo v naravi smo uporabili različne načine ugotavljanja. Izmerili smo deset poljubno izbranih smeri in

razdalj, določili njihovo dolžino ter jih primerjali z enakimi razdaljami na sodobnem zemljevidu. Nato smo preračunali podatke iz grafičnega merila. Dolžine merilnih pasov smo primerjali z navedenimi merskimi enotami (metri, milje in drugo) in ugotovili, da je merilo našega zemljevida približno 1 : 650.000.

Na zemljevidih z začetka 19. stoletja je redko narisana kartografska projekcija, še redkeje pa je tudi poimenovana ali opisana. Na obravnavanem zemljevidu je mreža poldnevnikov in vzporednikov lepo vidna. Določanje zemljepisne širine in dolžine za posamezne točke na zemljevidu je pokazalo nekaj odstopanj od sodobnih podatkov ter razpotegnjenost, značilno predvsem za obalni pas. Na zemljevidu lahko vidimo poldnevniko v obliki ravnih črt, ki se žarkasto stekajo iz namišljene točke nad zemljevidom, vzporedniki pa tvorijo med seboj enako oddaljene vzporedne loke. To kaže, da je bil zemljevid izdelan v eni od stožčnih projekcij, katerih uporaba je bila in je še vedno pogosta za območja zmernih zemljepisnih širin (9).

Slika 2: Grafično merilo zemljevida.

Zemljevid ima poleg kartografskega prikaza ozemlja Ilirskih provinc in sosednjih območij še tako imenovano medokvirno in zunajokvirno vsebino, ki podrobneje predstavljata njegove lastnosti in razlagata posamezne kartografske elemente. Medokvirna vsebina vsebuje podatke o vrednosti koordinat, s katerimi izbrani točki na zemljevidu določamo zemljepisno dolžino in širino. Zunajokvirna vsebina obsega vse podatke zunaj okvira zemljevida. Oba pojma sta sicer novejša in sta namenjena opisu sodobnejših zemljevidov. Za obravnavano obdobje je povsem običajno, da je bila ta vsebina med kartografskim prikazom ozemlja in notranjim okvirom zemljevida.

V legendi zemljevida, razdeljeni na dva dela, so pojasnjeni različni kartografski elementi: za kraje, ceste, meje in pošto. Podatki v obeh delih so navedeni v francoščini. Krajevna imena na zemljevidu so zapisana večinoma v italijanščini, ponekod so poitalijančena, nekatera pa so tudi v nemščini ali enem od slovanskih jezikov. Poti in naselja so zelo dobro razdelani in razloženi v legendi.

Posebna zanimivost so oznake za poštno razdalje oziroma označene poti, po katerih je potovala pošta. Naselja, v katerih je bila poštna postaja, so označena s poštnim rogom. Poštna razdalja je pomenila pot med dvema poštnima postajama in je merila približno 15 kilometrov oziroma dve avstrijski milji (7). Razdalja je bila normativ za menjavo konj, tehnično pomoč, počitek, obračun in ostalo. Zaradi različne reliefne zahtevnosti in urejenosti poti so se razdalje med poštnimi postajami tudi razlikovale. Glede na enoto ene poštno razdalje je bila cesta označena z različno dolžino in številom pravokotno ležečih črtic na cestni liniji. Prečna črtica, ki je merila 3 milimetre, je označevala eno poštno razdaljo. Dve sekajoči črtici sta pomenili dve poštni razdalji, polovična črtica pol poštno razdalje, pika nad cesto pa njeno četrtino.

Na zemljevidu pa ni prikazana raba zemljišč. Označena so le nekatera mokrišča. Rečno mrežo sestavljajo večji in manjši vodotoki, ki pa jim je zaradi podobnosti z oznako za pešpoti težko slediti, kar otežuje branje

zemljevida. Ponekod so bralcu v pomoč imena vodotokov.

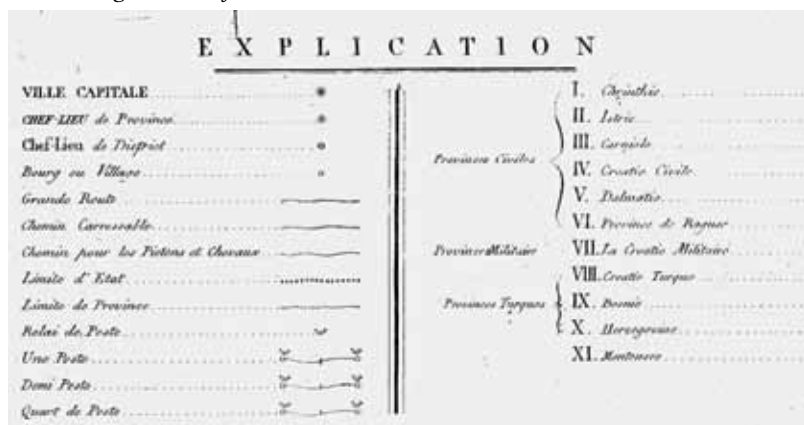
Meje so glede na upravno razdelitev prikazane na dva načina. Zunanjo mejo Ilirskih provinc oziroma državno mejo ponazarjajo križci. Zarisani so povsod, kjer meja ne poteka po rekah in morju. Meje posameznih provinc so označene z pikicami.

Relief je zelo plastično prikazan in bralcu dobro pomaga pri branju zemljevida. Obravnavano obdobje je bilo čas prehoda od stilizacijske (preproste oblike tako imenovanih krtin različnih višin in oblik) k plastični metodi (trirazsežnost ponazarjajo barvni odtenki ter črtice in pike) prikaza razgibanosti površja. Za prvo polovico 19. stoletja je značilen tudi razvoj metode črtkanja, ki jo je leta 1799 znanstveno utemeljil saški major Johann Georg Lehmann. Temelj metode so črtice različnih dolžin in debelin, ki so narisane v smeri zniževanja površja. Dolžina in debelina črtic izražata naklon površja, njihova lega in razporeditev pa nakazuje reliefne oblike (13). Pri obravnavanem zemljevidu še ne gre za pravo Lehmannovo metodo črtkanja, je pa njen zelo dober približek.

Sklep

Napoleon se je kot odličen strateg in vojskovodja dobro zavedal pomena kartografije in pravilne uporabe zemljevidov. Sodobna tehnika z vsemi napravami, ki »mislijo«
namesto nas, je tudi posledica takratnega kartografskega razvoja. Pri posamezniku ima žal lahko nasproten učinek za spodbujanje logičnega sklepanja ali

Slika 3: Legenda zemljevida.

urjenja občutka za orientacijo v prostoru. Poznavanje starejših zemljevidov je v marsičem povsem drugačno, saj so izjemen vir za učenje zgodovine s »pridihom« geografije. Lahko so učno polje več strok in znanosti, ki jih s kartografskim prikazom lažje in hitreje osvojimo.

Zemljevid Ilirskih provinc spada med najbolj kakovostne kartografske izdelke svojega časa. Njegove glavne odlike so razmeroma veliko merilo, za tisti čas zelo kakovosten kartografski prikaz reliefa in natančna razčlenitev nekaterih kartografskih elementov. Celostna upodobitev Ilirskih provinc je bila izdelana za povsem praktičen in vsakdanji namen – bolj poznati in vsestransko razumeti prikazano območje. Zato je zemljevid lep primer prepletanja zgo-

Slika 4: Izsek iz zemljevida s prikazom Ljubljane z okolico.

dovine, geografije, kartografije in takratne družbeno-politične ureditve. Njegova visoka obletnica pa je brez

dvoma lahko še dodatna spodbuda za odkrivanje naše preteklosti s pomočjo zemljevidov (19).

Viri in literatura

1. Callender, G. A. R., Bullocke, J. G. 1963: Napoleonic campaigns – The Austrian war of 1809. Encyclopaedia Britannica 16. London.
2. Fridl, J., Urbanc, M. 2006: Sporočilnost zemljevidov v luči prvega svetovnega atlasa v slovenskem jeziku. Geografski vestnik 78-2. Ljubljana.
3. Fridl, J., Urbanc, M. 2008: Kartografski in drugi grafični prikazi kot nepogrešljiva učila pri izobraževanju za trajnostni razvoj. Geodetski vestnik 52-4. Ljubljana.
4. Gábor, M., Podobnikar, T., Gábor, T. 2009: Mozaičenje listov kart merila 1 : 75.000 tretje vojaške izmere Avstro-ogrske. Geodetski vestnik 53-3. Ljubljana.
5. Gašperič, P. 2007: Kartografske upodobitve Slovenije skozi čas. Acta Geographica Slovenica 47-2. Ljubljana. DOI: 10.3986/AGS47205
6. Gašperič, P. 2010: O Zemljevidu Ilirskih provinc avtorja Gaetana Palme iz leta 1812. Acta Geographica Slovenica 50-2. Ljubljana. DOI: 10.3986/AGS50205
7. Juriševič, F. 1981: S pošto skozi preteklost Slovenskega Primorja in Istre. Koper.
8. Kladnik, D., Urbanc, M., Fridl, J., Orožen Adamič, M., Perko, D. 2006: Ein Kartenfund in Slowenien und sein Faksimiledruck. Ein wichtiges Ereignis für Sloweniens und Österreichs historische Geographie. Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft 148. Wien.
9. Lovrenčak, F. 1996: Matematična geografija. Ljubljana.
10. Macarol, S. 1977: Praktična geodezija. Uvod – historijski razvoj geodezije. Zagreb.
11. Medmrežje 1: http://sl.wikipedia.org/wiki/Napoleon_Bonaparte (22. 5. 2013).
12. Medmrežje 2: http://sl.wikipedia.org/wiki/Razsvetljeni_absolutizem (22. 5. 2013).
13. Perko, D. 2001: Analiza površja Slovenije s stometrskim digitalnim modelom reliefa. Geografija Slovenije 3. Ljubljana.
14. Scott, V. 2003: Tooley's dictionary of mapmakers 3. Tring.
15. Šumrada, J. 2006: Napoleon na Jadranu. Poglavitne poteze napoleonske politike v Ilirskih provincah. Koper, Zadar.
16. Urbanc, M., Fridl, J., Kladnik, D., Perko, D. 2006: Atlant in slovenska nacionalna zavest v 2. polovici 19. stoletja. Acta Geographica Slovenica 47-2. Ljubljana. DOI: 10.3986/AGS46204
17. Vodopivec, P. 2006: Od Pohlinove slovnice do samostojne države. Slovenska zgodovina od konca 18. do konca 20. stoletja. Ljubljana.
18. Zorn, M. 2007: Jožefinski vojaški zemljevid kot geografski vir. Geografski vestnik 79-2. Ljubljana.
19. Zorn, M. 2009: Uporaba zgodovinskih virov pri sorodnih vedah zgodovine. V zlatih črkah v zgodovini. Kronika 57. Ljubljana.

UNIVERZA V MARIBORU

FILOZOFSKA FAKULTETA

ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

Petdeset let geografije v Mariboru

IZVLEČEK

V prispevku je prikazan razvoj Oddelka za geografijo in študija geografije v Mariboru, ki je v preučevanem obdobju prešel skozi različna razvojna obdobja tako organizacijskih oblik in kadrovske zasedenosti kot tudi različnih vrst izvajanja izobraževalnih programov in obsega znanstvenoraziskovalnega dela. Z ustanovitvijo Filozofske fakultete v Mariboru leta 2006 je Oddelek za geografijo postal njen del, istočasno pa je prehod na nove, bolonjske študijske programe prinesel veliko novosti in izzivov za izvajalce študija in študente.

Ključne besede: geografija, študij geografije, Maribor, Slovenija.

ABSTRACT

Fifty Years of Geography in Maribor

The paper presents the development of the Department of Geography and the study of geography in Maribor which in fifty years passed through various developmental periods in the terms of organization, courses, research activities and human resources. With the establishment of the Faculty of Arts in 2006 the Department of Geography became its part. The transition to new study programs brought a series of innovations, as well as challenges, both for teachers and students.

Key words: geography, study of geography, Maribor, Slovenia.

V petdesetletnem obdobju je Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru prešel skozi različna razvojna obdobja tako v smislu organizacijskih oblik in kadrovske zasedenosti kot tudi različnih vrst izvajanja izobraževalnih programov in obsega znanstvenoraziskovalnega dela.

V članku so predstavljeni začetki poučevanja geografije na mariborski univerzi, v nadaljevanju pa so prikazani bolonjski študijski programi, aktualno znanstvenoraziskovalno delo na oddelku ter mednarodno sodelovanje.

Začetki geografije na Univerzi v Mariboru

Razvoj Oddelka za geografijo in študija geografije v Mariboru je tesno povezan z ustanovitvijo Pedagoške akademije leta 1961. Prvih 18 rednih študentov se je na dvoletno dvopredmetno pedagoško študijsko smer Geografija-Zgodovina vpisalo že v študijskem letu 1962/1963.

V študijskem letu 1964/1965 se je študijski smeri Geografija-Zgodovina pridružila študijska smer Geografija-Telesna vzgoja, v študijskem letu 1974/1975 pa še smer Geografija-Družbenomoralna vzgoja (DMV). Skupno je med letoma 1962 in 1985 na Pedagoški akademiji v Mariboru diplomiralo 444 študentov geografije. Prejeli so naziv »predmetni učitelj geografije in ... (povezava). S približno 85-odstotno zastopanostjo je prevladovala povezava z zgodovino. Diplomanti geografije so predstavljali približno desetino vseh diplomantov na akademiji.

Slika 1: Terensko delo s študenti geografije na Pedagoški akademiji v Mariboru, leto 1976 (foto: Borut Belec).

Avtor besedila:

UROŠ HORVAT, dr. geogr.

Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru
Koroška cesta 160, 2000 Maribor
E-pošta: uros.horvat@um.si

Avtorji fotografij:

**BORUT BELEC, UROŠ HORVAT,
IGOR ŽIBERNA**

COBISS 1.04 strokovni članek

Že v prvem obdobju delovanja oddelka so zaposleni vzpostavili stike z geografskima oddelkoma v Sombotelu na Madžarskem in Trnavi na Slovaškem. Močno je bilo tudi pedagoško in znanstvenoraziskovalno sodelovanje z Oddelkom za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Slika 2: Mednarodno sodelovanje članov Oddelka za geografijo na Pedagoški akademiji v Mariboru, leto 1975 (foto: Borut Belec).

Temelje študija geografije v Mariboru so postavili profesorji dr. Vladimir Bračič, dr. Borut Belec in dr. Mavricij Zgonik, nekaj let pozneje pa sta se jima pridružila še dr. Božidar Kert in Ludvik Olas. V sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja so v pedagoškem procesu kot pogodbeni sodelavci sodelovali tudi mag. Vladimir Drozg, mag. Anka Kristan, mag. Zoran Kus, Miro Štefanc in dr. Franc Lovrenčak.

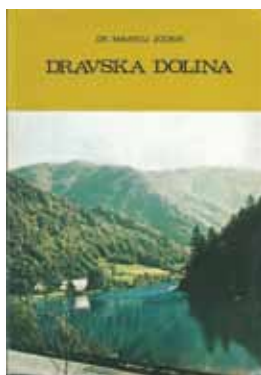
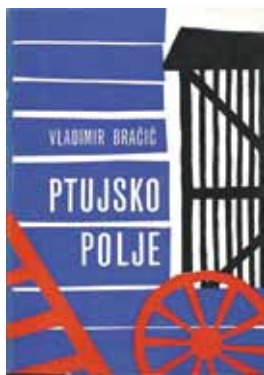
Razvoj od sredine 80. let 20. stoletja

Leta 1985 je Pedagoška akademija prerasla v Pedagoško fakulteto, leta 1986 pa dvoletni študijski program v štiriletni visokošolski dvopredmetni pedagoški študijski program Geografija in ... (povezava), ki je leta 1995 postal univerzitetni študijski program. Na Pedagoški fakulteti in zunaj nje (na primer na Teološki fakulteti) se je geografija lahko kombinirala v 17

dvopredmetnih študijskih smereh. V celotnem obdobju delovanja Pedagoške fakultete je naraščalo tako število novih študijskih programov kot smeri, pa tudi število možnih študijskih povezav, ki so postale prosta izbira študentov. V začetnem obdobju študija je bila številčno še vedno najpomembnejša povezava študija geografije z zgodovino in sociologijo, pozneje pa so bile različne študijske povezave dokaj enakomerno zastopane.

Univerzitetni dvopredmetni pedagoški študijski program Geografija in ... (povezava) je bil v osnovi namenjen študentom, ki so se želeli usposobiti za pedagoški poklic. Diplomanti so se usposobili za poučevanje geografije v osnovnih in srednjih šolah ter pridobili naziv »profesor geografije in ... (povezava)«. Poleg pridobljenih znanj s področja geografije, pedagogike, psihologije in didaktike so pridobili tudi interdisciplinarna znanja ter širok strokovni pogled na razvoj sodobnega sveta. Pri tem so uporabljali raznovrstne geografske raziskovalne metode, kar jim je omogočalo uspešno zaposlitev tudi na drugih področjih.

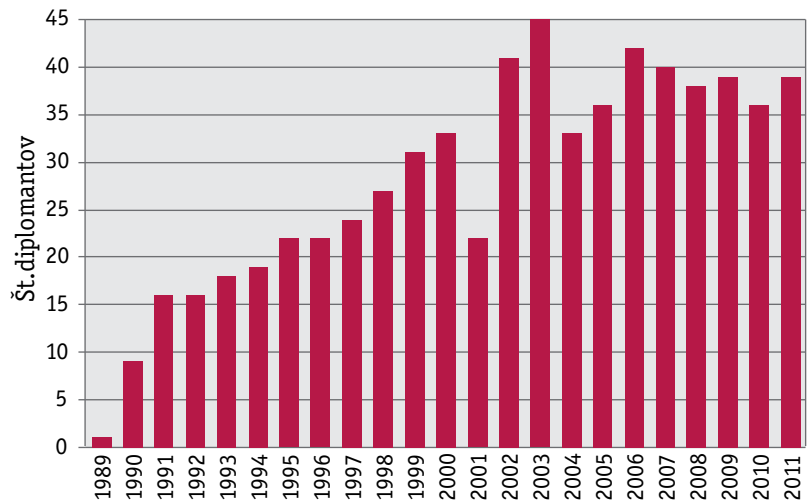
Slika 3: Naslovnice publikacij, ki so jo izdali prvi člani Oddelka za geografijo na Pedagoški akademiji v Mariboru.

Število diplomantov se je vsako leto povečevalo. V zadnjih letih je letno diplomiralo od 30 do 40 študentov. Med letoma 1989 in 2006, ko je bil Oddelek za geografijo na Pedagoški fakulteti, je diplomiralo 457 študentov geografije, med letoma 2007 in 2011, ko se je študijski program izvajal na Filozofski fakulteti, pa nadaljnjih 192. Po letu 1989 je skupno diplomiralo 649 študentov.

Poleg redno zaposlenih sodelavcev oddelka so v osemdesetih in na začetku devetdesetih let 20. stoletja kot pogodbeni sodelavci sodelovali tudi mnogi zunanji sodelavci, večinoma s Filozofske fakultete v Ljubljani. To so bili dr. Andrej Černe, dr. Matjaž Jeršič, dr. Vladimir Klemenčič, mag. Anka Kristan, dr. Jurij Kunaver, mag. Zoran Kus, dr. Franc Lovrenčak, dr. Mirko Pak, dr. Rajko Pavlovec, dr. Stanko Pelc, dr. Dušan Plut, dr. Marjan Ravbar in akademik dr. Igor Vrišer.

Novo obdobje v razvoju Oddelka za geografijo je zaznamoval pričetek izvajanja podiplomskega študijskega programa, ki ga je leta 1998 potrdil Svet za visoko šolstvo Republike Slovenije, na Pedagoški fakulteti pa se je pričel izvajati v študijskem letu 1999/2000. Podiplomski študijski program Geografija za področje izobraževanja je pomenil uresničevanje pogojev za raziskovalno dejavnost na področju pedagoške geografije. Med pomembne dosežke uvajanja podiplomskega študija štejemo tudi utrjevanje vloge Pedagoške fakultete v Mariboru kot celovite izobraževalne ustanove in dopolnitev ponudbe podiplomskega

Slika 4: Število diplomantov na visokošolskem oziroma (po letu 1995) univerzitetnem dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu Geografija in ... (povezava), ki so prejeli strokovni naziv »profesor geografije in ... (povezava)« na Pedagoški fakulteti oziroma (po letu 2006) Filozofski fakulteti v Mariboru med letoma 1989 in 2011.

študija na slovenskih univerzah, saj je bil tovrstni študijski program edini v Sloveniji. Magistrski študij je trajal dve leti, doktorski pa štiri leta. Podiplomski študenti so se usposabljali za prenašanje teoretskega znanja v pedagoško prakso in za samostojno raziskovalno delo na področju šolske

geografije. Za vsakega študenta se je izdelal individualni študijski program. Po dokončanju magistrskega študija je kandidat pridobil naziv »magister geografije za področje izobraževanja«, po opravljenem doktorskem študiju pa »doktor geografskih znanosti za področje izobraževanja«.

Slika 5: Terensko delo s študenti geografije, leto 2012 (foto: Uroš Horvat).

Na začetku devetdesetih let 20. stoletja je na Oddelku za geografijo v Mariboru prišlo do menjave generacij univerzitetnih učiteljev, hkrati pa se je oddelek tudi kadrovsko okrepil in osamosvojil. Obsežnost pedagoških in raziskovalnih nalog fakultete, predvsem pa raznolikost fakultetnih programov in rast števila slušateljev, so prerasli okvire Pedagoške fakultete, zato se je leta 2006 preoblikovala v tri fakultete. Oddelek za geografijo se je vključil v Filozofsko fakulteto, ki je postala središče humanističnega in družboslovnega razvoja v severovzhodni Sloveniji.

Bolonjski študijski programi

Nastanek nove fakultete se je časovno prekrival s prenovo visokošolskega študija, ki je potekala po vsej Evropi. Narekovala je poenotenje sestave in strategije dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja ter s tem večjo primerljivost in prehodnost med fakultetami in dvig kakovosti študija. Študijski programi so bili izdelani na podlagi nove visokošolske zakonodaje in usklajeni z načeli Bolonjske deklaracije. Med drugimi študijskimi in normativnimi novostmi so prinašali večjo izbirnost in bolj individualno zastavljene študijske smeri. To je zahtevalo tematsko bolj usmerjene študijske predmete in tesnejše sodelovanje med oddelki na fakulteti ter fakultetami samimi. S tem se je povečevala interdisciplinarnost, kar je za geografijo kot interdisciplinarno vedo pomenilo priložnost in nov izziv.

Navedeno je v študij geografije v Mariboru vneslo vrsto novosti. Dotedanja štiriletni univerzitetni dvopredmetni

pedagoški študijski program Geografija in ... (zadnji vpis v 1. letnik v študijskem letu 2007/2008) ter podiplomski študijski program Geografija za področje izobraževanja (zadnji vpis v 1. letnik v študijskem letu 2008/2009) so začeli postopoma zamenjevati novi študijski programi, pripravljeni skladno z Bolonjsko deklaracijo:

1. stopnja: v študijskem letu 2008/2009 se je začel izvajati nov

bolonjski univerzitetni dvopredmetni študijski program prve stopnje Geografija. Diplomanti (z nazivom »diplomirani geograf«) z njim pridobijo znanja, spretnosti in sposobnosti, ki po mednarodnih standardih veljajo za temeljna s področja geografije. Usposobljeni so za samostojno spoznavanje in interpretacijo pokrajine. Dosežena izobrazba jim omogoča uspešen vpis v magistrske študijske programe.

Preglednica 1: Predmetnik univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa 1. stopnje Geografija (9).

Semester	Nosilec	Učna enota	ECTS
1.	Kolnik	Uvod v geografijo	3
	Žiberna	Planetarna geografija	3
	Žiberna	Geomorfologija	4
	Horvat	Geografija prebivalstva	5
2.	Žiberna	Klimatogeografija	5
	Vovk Korže	Hidrogeografija	4
		Izbirni geografski predmet 1	3
		Izbirni geografski predmet 2	3
3.	Horvat	Kartografija in GIS	5
	Lorber	Statistika v geografiji	3
	Lorber	Ekonomska geografija	7
4.	Vovk Korže	Geografija prsti in rastlinstva	5
	Drozg	Socialna in kulturna geografija	4
		Izbirni geografski predmet 3	3
		Izbirni geografski predmet 4	3
5.	Vovk Korže	Geografija slovenskih pokrajin	4
	Lorber	Socioekonomske strukture slovenskih pokrajin	3
	Drozg	Geografija naselij	5
	Žiberna	Ekološka geografija	3
6.	Drozg	Regionalna geografija Evrope	5
	Horvat	Geografija turizma	4
		Izbirni geografski predmet 5	3
		Diplomski seminar	3

Opombe: Izbirni geografski predmeti (3 ECTS): Projektno in timsko delo v geografiji (Kolnik), Antropogene klimatske spremembe (Žiberna), Sonaravno urejanje voda (Vovk Korže), Varovanje prsti (Vovk Korže), Terenske in laboratorijske raziskave v pokrajini (Vovk Korže), Prometna geografija (Lorber), Geografija podeželja (Drozg), Turistične regije v Evropi (Horvat), Aplikativnost geografije v družbi (Kolnik)

ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) je sistem za nabiranje in prenos kreditnih točk. Izboljšuje preglednost in primerljivost sistemov in študijskih programov ter omogoča mobilnost študentov in medsebojno priznavanje opravljenih študijskih obveznosti.

2. stopnja: v študijskem letu 2011/2012 se je začel izvajati dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Geografija. Je naslednik dosedanjega pedagoškega programa, namenjen pridobivanju znanja in veščin za prenašanje znanja na mlajše generacije ter za poučevanje v osnovnih in srednjih šolah (diplomanti pridobijo naziv »magister profesor geografije«).

V letu 2013 je bil akreditiran tudi nov dvopredmetni nepedagoški

študijski program druge stopnje Geografija, ki bo v študijskem letu 2013/2014 prvič omogočil nadaljevanje podiplomskega študija tudi študentom, ki jih ne zanima pedagoška usmeritev. Njegov glavni cilj je usposobiti študenta za samostojno ter poglobljeno analizo, sintezo in interpretacijo pokrajinskih razmer, pridobivanje znanj s področja reševanja okoljskih problemov ter pridobivanje in uporabo znanj pri vodenju in izpeljavi razvojnih projektov lokalnih skupnosti. Diplomanti bodo pridobili naziv »magister geografije«.

3. stopnja: doktorski študijski program tretje stopnje Geografija, ki je nadgradnja magistrskega študijskega programa, se je začel izvajati v študijskem letu 2011/2012 in je namenjen izobraževanju doktorjev znanosti, usposobljenih za ustvarjanje in razvijanje novega znanja, novih raziskovalnih metod ter novih oblik prenosa znanja s področja geografije.

Vse informacije o študijskih programih so dostopne na spletni strani Filozofske fakultete Univerze v Mariboru: <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/geografija/>.

V študijskem letu 2012/2013 je bilo na Oddelku za geografijo redno zaposlenih šest visokošolskih učiteljev (red. prof. ddr. Ana Vovk Korže, red. prof. dr. Karmen Kolnik, izr. prof. dr. Vladimir Drozg, doc. dr. Uroš Horvat, doc. dr. Lučka Lorber, doc. dr. Igor Žiberna), asistentka (doc. dr.

Preglednica 2: Predmetnik dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa 2. stopnje Geografija (9).

Semester	Nosilec	Učna enota	ECTS
1.	Pšunder	Pedagogika	3*
	Javornik Krečič	Didaktika	5*
	Bakračević idr.	Psihologija učenja in razvoj mladostnika	5*
	Schmidt	Delo z otroki s posebnimi potrebami	3*
	Bakračević idr.	Interdisciplinarna opazovalna praksa	2*
	Kolnik	Didaktika geografije 1	3
	Kolnik	IKT pri pouku geografije	3
2.		Izbirni pedagoški predmet 1	3*
		Izbirni pedagoški predmet 2	3*
	Kolnik	Didaktika geografije 2	5
	Kolnik	Pedagoški praktikum Geografija 1	3
	Horvat	Regionalna geografija Severne Amerike in Avstralije	4
3.	Kolnik	Didaktika geografije 3	3
	Vovk Korže	Regionalna geografija Azije	4
	Vovk Korže	Regionalna geografija Afrike	4
	Horvat	Regionalna geografija Latinske Amerike	4
4.	Kolnik	Pedagoški praktikum Geografija 2	4
		Izbirni geografski predmet	3
		Magistrski seminar in magistrsko delo	8

Opombe: * Predmeti s področij pedagogike, didaktike in psihologije so skupni obema študijskima področjema dvopredmetnega študijskega programa.

Izbirni pedagoški predmeti (3 ECTS): na seznamu je 23 predmetov in se izvajajo na različnih oddelkih Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

Izbirni geografski predmeti (3 ECTS): Terensko delo pri pouku geografije - Fizična geografija (Vovk Korže), Terensko delo pri pouku geografije - Družbena geografija (Drozg), Podnebne spremembe (Žiberna), Trajnostni razvoj zavarovanih območij (Vovk Korže), Globalizacija (Lorber)

Slika 6: Računalniška učilnica za poučevanje geografskih informacijskih sistemov na Oddelku za geografijo, leto 2010 (foto: Uroš Horvat).

Eva Konečnik Kotnik) in mlada raziskovalka (Mojca Kokot Krajnc). Kot zunanji sodelavec je sodeloval asistent Danijel Ivajnsič. Število asistentov se je v primerjavi s preteklim obdobjem zmanjšalo na račun manjšega števila pedagoških ur. Do zmanjšanja ur je prišlo zaradi krčenja predmetnika v zadnjih dveh študijskih letih, vzrok pa je bila prilagoditev razpoložljivim finančnim sredstvom.

Znanstvena in strokovna dejavnost članov Oddelka za geografijo

Znanstvenoraziskovalna dejavnost članov Oddelka za geografijo se je od začetka njegova delovanja odzivala na aktualne družbene potrebe. V osemdesetih letih 20. stoletja je bila usmerjena predvsem v agrarno in regionalno geografijo, na začetku devetdesetih let pa v preučevanje obmejnih območij v severovzhodni Sloveniji, izdelavo regionalnogeografske monografije Slovenije ter

geografija turizma, geografija naselij, ekološka geografija, varstvo okolja, ekoremediacije) in didaktike geografije.

Člani oddelka se redno udeležujejo številnih mednarodnih geografskih konferenc, seminarjev, sodelujejo z geografskimi institucijami doma in v tujini. Intenzivno je tudi strokovno delo, saj so pisci učbenikov ter člani različnih strokovnih organov na državni in lokalni ravni. Razvijajo aplikativne študije, povezane zlasti z regionalnim razvojem v severovzhodni Sloveniji, organizirajo mladinske raziskovalne taborne in poletne šole in na njih tudi sodelujejo. Med pedagoškimi dejavnostmi je potrebno opozoriti še na obliko stalnega strokovnega izpopolnjevanja delavcev v vzgoji in izobraževanju, ki ga oddelk izvaja v okviru Centra za pedagoško izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, ter sodelovanje članov oddelka na strokovnih seminarjih,

razvijanje učnih gradiv s področja didaktike geografije. V zadnjem desetletju se je raziskovalno področje precej razširilo. Obstoječim temam so se pridružile nove s področja fizične geografije (klimatogeografija, hidrogeografija, pedogeografija), družbene geografije (ekonomska geografija,

Slika 7: Nekdanji in zdajšnji stalno zaposleni sodelavci na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, leto 2013 (foto: Igor Žiberna).

ki jih prireja Zavod za šolstvo in šport ter Ministrstvo za šolstvo. Slednje predstavlja pomembno obliko profesionalizacije ter vseživljenjskega izobraževanja učiteljev geografije. Predavatelji na seminarjih in pedagoških delavnicah učiteljem geografije posredujejo aktualne novosti s področja geografije in njihove didaktične aplikacije.

Slika 8: Naslovnice izbranih publikacij, ki jih je v zadnjem času izdal Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

Oddelek v okviru fakultete je že od sedemdesetih let 20. stoletja občasno izdajal posamezne publikacije, ki so bile povečini učna gradiva, poročila znanstveno-raziskovalnih projektov ter zborniki domačih in mednarodnih znanstvenih srečanj, organiziranih v Mariboru. Po letu 1991 je treba omeniti naslednje publikacije: znanstveno monografijo Maribor – Marburg (1994), zbornik mednarodne konference Nove smeri prostorskega razvoja (1996), zbornik mednarodne konference Obmejna območja (2001), zbornik Teorija in praksa regionalizacije Slovenije (2004), zbornik Priložnosti v izobraževanju z bolonjsko reformo v Sloveniji (2007), zbornik Slowenien: Transformationen und kleinräumige Vielfalt (pripravljen v Mariboru, izdan v Frankfurtu 2008). Zadnji odmevni zbornik New Chal-

lenges for Sustainable Rural Development in the 21st Century je bil izdan leta 2009 v sklopu do zdaj največje in najpomembnejše mednarodne geografske konference, organizirane v Mariboru. Šlo je za 17. srečanje komisije Mednarodne geografske zveze (IGU) za trajnost in ruralne sisteme, ki se jo je udeležilo več kot 80 udeležencev z vseh celin.

Leta 2006 je Oddelek za geografijo pričeli izdajati znanstveno periodično publikacijo Revija za geografijo, ki izhaja dvakrat letno in je poleg tiskane oblike brezplačno dostopna v elektronski obliki na spletni strani Filozofske fakultete Univerze v Mariboru (1). Mednarodni uredniški odbor sestavljajo priznani geografi

iz Slovenije in tujih univerz (iz Avstrije, Nemčije, Češke republike, Združenih držav Amerike, Avstralije, Japonske in Brazilije). Članki prinašajo nova znanstvena spoznanja s področja geografije (fizične geografije, družbene geografije, regionalne in okoljske geografije), prostorskega načrtovanja, regionalnega planiranja, pa tudi drugih sorodnih znanstvenih disciplin. V letu 2011 je bila revija uvrščena v naslednje sekundarne bibliografske baze: Current Geographical Publications, Ulrich's, International Bibliography of the Social Sciences (IBSS) in EBSCOhost, kar jo pri točkovanju v bazi SICRIS (Informacijskem sistemu o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji) uvršča v kategorijo C.

Vključevanje članov Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru v mednarodne, bilateralne in domače projekte v zadnjem desetletju:

Bilateralno sodelovanje Slovenije ter Bosne in Hercegovine - Vpliv industrije na regionalni razvoj Slovenije in Bosne in Hercegovine; Bilateralno sodelovanje Slovenije in Češke republike - Politika inovacij na Češkem in v Sloveniji: institucije, mreženje in regionalni razvoj; Comenius 2.1 - Förderung von Minderheitensprachen im mehrsprachigen Raum in der Lehrerbildung; Eco-profit International - Competence Network Water Resources and Their Management; EUBIS – EU-Burgerschaft - Gesellschaftes Engagement für Europa beginnt in der Schule; GRUNDTVIG 2 - Environmental Heritage, Herodot - Exciting Geography of Europe; Leonardo da Vinci - Water for Life, Education for Water; ReTInA – Revitalization of Traditional Industrial Areas in SE Europe; Slovenija - vodna učna pot Evrope; Strategija prostorskega razvoja mestne občine Maribor

Slika 9: Terensko delo s študenti geografije v Krakovu, leto 2012 (foto: Uroš Horvat).

Mednarodno sodelovanje

Člani Oddelka imajo posebej intenzivne stike s Katedro za gospodarsko geografijo Univerze v Bayreuthu, Inštitutom za didaktiko geografije Univerze J. W. Goethe v Frankfurtu, Inštitutom za geografijo Univerze v Gradcu, Katedro za geografijo Univerze v Olomoucu, Geografskim oddelkom Univerze v Pécsu, Visoko pedagoško šolo v Sombotelu in Geografskim oddelkom Univerze v Zagrebu.

Rezultat sodelovanja so številna znanstvena in strokovna srečanja ter publikacije. V zadnjem obdobju mednarodno sodelovanje vse bolj temelji na bilateralnih sporazumih in programih mobilnosti. V okviru programa mobilnosti Erasmus je Oddelek za geografijo v letu 2012 sklenil

bilateralne sporazume, ki omogočajo mobilnost profesorjev in študentov z univerzami v Gradcu (Avstrija), Gentu (Belgija), Olomoucu in Pragi (Češka), Pécsu (Madžarska), Bayreuthu in Marburgu (Nemčija), Amsterdamu (Nizozemska), Krakovu (Poljska), Banski Bistrici (Slovaška) in Carigradu (Turčija) (10).

Poleg programa mobilnosti Erasmus je zelo pomemben tudi srednjeevropski program mobilnosti CEEPUS, v okviru katerega Oddelek za geografijo v Mariboru koordinira univerzitetno mrežo GeoRegNet. Program mobilnosti vključuje 17 partnerskih univerz iz Maribora, Ljubljane, Kopra, Gradca (Avstrija), Prage in Olomouca (Češka), Prešova (Slovaška), Krakova (Poljska), Pécsa (Madžarska), Zagreba

in Zadra (Hrvaška), Sarajeva, Tuzle in Mostarja (Bosna in Hercegovina), Novega Sada (Srbija), Sofije (Bolgarija) in Oradee (Romunija) (11). Prek mreže GeoRegNet se vsako leto povečuje število mednarodnih izmenjav študentov in profesorjev. Leta 2008 je bilo v Mariboru s pomočjo geografov z večjega dela navedenih univerz organizirana prva geografska poletna šola, ki se bo v naslednjih letih izvajala še na drugih partnerskih univerzah v okviru mreže.

Sklep

Pregled izobraževalnih in znanstvenoraziskovalnih dosežkov geografije v Mariboru v zadnjih petdesetih letih kaže na velik kakovostni in količinski napredek. Ta je viden v povečevanju števila in vrst študijskih programov

ter v povečevanju števila diplomantov in raziskovalnih projektov, kadrovskih okrepitvah ter v odmevnosti rezultatov dela. Kakovost se kaže v prehodu z višješolskega študija geografije na univerzitetni študij ter možnostih nadaljevanja študija na magistrski in doktorski stopnji. Pomemben kakovostni premik je tudi v oblikah in metodah študija ter njegovi povečani fleksibilnosti in interdisciplinarnosti, do česar je prišlo ob prehodu na bolonjske študijske programe.

Ob magistrskem pedagoškem študiju geografije se od leta 2013 izvaja tudi magistrski nepedagoški študij, s čimer so se člani Oddelka za geografijo znašli pred novimi izzivi. Študijski program mora biti dovolj privlačen za študente, ponujati mora alternativo obstoječim magistrskim študijskim programom v Sloveniji, obenem pa omogočati zaposlitev diplomantov.

Ob svoji ustanovitvi je imel oddelek le dva stalna sodelavca. Zdaj se lahko pohvali z vrsto uglednih strokovnjakov, ki

so zrasli skupaj z njim. Pri tem je treba izpostaviti šolsko geografijo, biogeografijo, proučevanje mikroklimne, ekonomske geografije, geografije turizma in urbane geografije. Člani oddelka imajo pomembne reference tako s področij izobraževanja in raziskovanja kot tudi s področja aplikacije znanstvenih rezultatov. V študijskem procesu si prizadevajo za nenehno izboljševanje kakovosti izobraževanja, obsežno terensko delo, povezovanje raziskovalnega in pedagoškega dela ter prenos raziskovalnih dosežkov v prakso in študijski proces.

Informacije o Oddelku za geografijo, zaposlenih, študijskih programih in gradivih so dostopne na spletni strani Filozofske fakultete v Mariboru. Na njej lahko najdete tudi številne fotografije, ki dokumentirajo živahen utrip dela na oddelku, zlasti na terenskih vajah.

Povezavi:

<http://www.ff.uni-mb.si/>

<http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/geografija/>

Od začetka leta 2011 je oddelek zastopan tudi na socialnem omrežju Facebook, s skupino »Oddelek za geografijo, FF UM«, namenjene druženju in informiranju študentov in diplomantov geografije. Vanjo je vključenih že več kot 400 članov.

Povezava:

<http://www.facebook.com/home.php#!/group.php?gid=109780372417496>

Viri in literatura

1. Borstner, B., Brumen, M., Lugarič, I., Pogačnik, J. 1995: Pedagoška fakulteta. Maribor.
2. Bračič, V. 1984: Prispevki za zgodovino visokega šolstva v Mariboru. Maribor.
3. Brumec, V., Grbec, A., Ladič, J., Lešnik, R., Papatnik, A., Plemenitaš, J., Robnik, A., Rojs, J., Varga J. 1986: Jubilejni zbornik Pedagoške fakultete Maribor ob 25-letnici. Maribor.
4. Brumec, V. 1986: Prehod Pedagoške akademije v Mariboru v Pedagoško fakulteto. Jubilejni zbornik Pedagoške fakultete Maribor ob 25-letnici. Maribor.
5. Geografija: predstavitvena publikacija Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Maribor, 2010.
6. Horvat, U. 2011: Oddelek za geografijo. Pedagoška fakulteta: zbornik: 50 let. Maribor.
7. Kolenc-Kolnik, K. 2006: Študij geografije v Mariboru. Revija za geografijo 1-1. Maribor.
8. Medmrežje 1: <http://www.ff.uni-mb.si/> (junij 2013).
9. Medmrežje 2: <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/geografija/studijski-programi.dot> (junij 2013).
10. Medmrežje 3: <http://www.ff.uni-mb.si/dotAsset/20072.pdf> (junij 2013).
11. Medmrežje 4: <http://www.ff.uni-mb.si/mednarodnosodelovanje/mobilnost/ceepus> (junij 2013).

Geografski obzornik: preteklih 10 let

*Popularizacija geografije
od leta 2003 do leta 2012*

IZVLEČEK

V članku je razvoj Geografskega obzornika v zadnjih desetih letih oziroma od letnika 50 do vključno letnika 59 predstavljen skozi vsebinsko analizo strokovnih člankov, uredniške politike ter dostopnosti in branosti revije. Pregled je sklenjen z izpostavitvijo trenutnih izzivov, s katerimi se srečuje Geografski obzornik kot strokovna revija za popularizacijo geografije, nakazane pa so tudi smeri razvoja uredniške politike v prihodnosti.

Ključne besede: zgodovina geografije, Geografski obzornik, razvoj.

ABSTRACT

Geographic Horizon: last 10 years – Popularization of geography from year 2003 to year 2012
The article presents development of the Geographic Horizon in the last 10 years, or more specifically, it analyses volumes 50 to 59. The survey includes analyses of the content, the editorial policy and the reading audience. The article concludes by highlighting contemporary issues regarding the publishing of the professional magazine for popularization of the geography. Directions of the future development of the editorial policy are presented, as well.

Key words: history of geography, Geographic Horizon, development.

Geografski obzornik je začel izhajati leta 1954 kot »otrok hišne revolucije« (3, str. 1), to je kot kritika delovanja Geografskega društva Slovenije in slovenske geografije ter kot posledica spoznanja, da geografija v družbi postopoma izgublja svojo vlogo. Rezultat kritičnega razmisleka je bil oblikovanje novega društvenega odseka znotraj Geografskega društva Slovenije, namenjenega geografskemu pouku. Odsek za geografski pouk je na prvi seji sklenil izdajati glasilo Geografski obzornik, časopis za šolsko geografijo (3). Ustanovitelji so zapisali, da je njegov namen seznanjanje bralcev z geografskimi spremembami ter novostmi doma in po svetu, posredovanje geografskega znanja vsem, ki se zanimajo za geografijo, posebno mladim, vključevanje prispevkov iz metodike geografskega pouka in seznanjanje z geografskim pogledom na prostorske probleme. Geografski obzornik naj bi bil tudi geografska arena za udejanjanje misli, predlogov in opredeljevanje problemov (2).

»Geografski obzornik začanja posredovati strokovno pomoč onim, ki se zanimajo za geografijo, prav posebno pa vsem tistim, ki imajo z njo opraviti v naših šolah. Posredovati mladim ljudem novo znanje iz širokega področja geografije je velika in zaslužna stvar, a v naših časih še prav posebno velika in važna«.

Anton Melik: Geografskemu obzorniku na pot (5, str. 1).

Geografski obzornik poslanstvo izobraževanja in popularizacije geografije opravlja že 60 let. Čeprav so se v tem dolgem obdobju zgodile vsebinske in oblikovne spremembe, ki utemeljujejo njegovo vlogo kot medija za popularizacijo geografije, a z manjšim poudarkom na didaktičnih (šolskih) vsebinah (1, 6), Geografski obzornik ostaja najbolj dostopna strokovna geografska revija z najširšim krogom bralcev. Namen članka je na podlagi vsebinske analize strokovnih člankov, uredniške politike, dostopnosti in branosti opredeliti razvoj revije v zadnjih desetih letih oziroma od letnika 50 (leto 2003) do vključno letnika 59 (leto 2012). Pregled zaključuje izpostavitve trenutnih izzivov, s katerimi se srečuje Geografski obzornik, nakazane pa so tudi predvidene smeri razvoja uredniške politike v prihodnosti.

O čem vse smo lahko brali v Geografskem obzorniku?

V zadnjih desetih letih je izšlo 34 števil Geografskega obzornika, od katerih je bilo 6 dvojnih. V njih je bilo objavljenih skupno 130 strokovnih člankov. 14 števil je bilo tematskih.

Pristop: Analiza strokovnih člankov v Geografskih obzornikih od letnika 50 do vključno letnika 59 po posameznih geografskih (pod)disciplinah je bila narejena na podlagi ključnih besed. V primeru, da iz ključnih besed ni bilo mogoče jasno razbrati, v katero geografsko (pod)disciplino spada posamezen članek, je bila odločitev o uvrstitvi v eno od skupin narejena arbitrarno. Zato avtor članka dopušča možnost, da bi lahko bil manjši delež analiziranih strokovnih člankov uvrščen v katero od drugih geografskih (pod)področij.

Avtor besedila:

SIMON KUŠAR, dr. geogr.

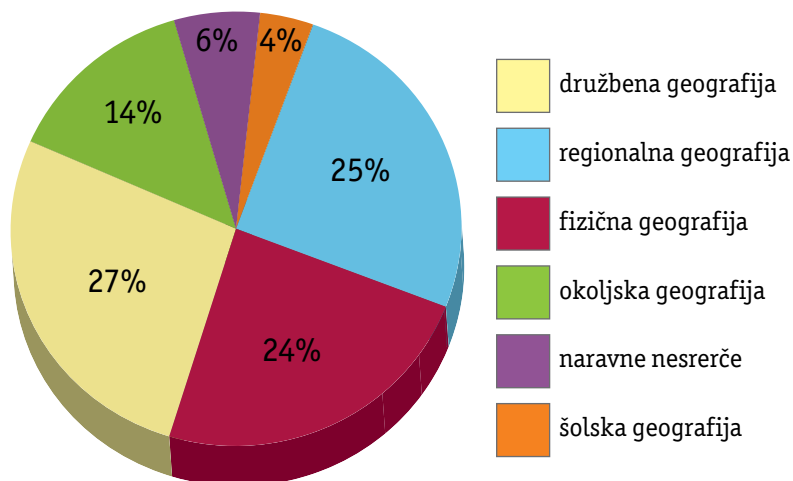
Oddelek za geografijo Filozofske
fakultete Univerze v Ljubljani
Aškerčeva cesta 2, 1000 Ljubljana
E-pošta: simon.kusar@ff.uni-lj.si

Avtorji fotografij:

BOJAN ERHARTIČ, VLADIMIR KOROŠEC,
JURIJ SENEGAČNIK, KRISTINA ŠIJANEC

COBISS 1.04 strokovni članek

Vsebinska analiza objavljenih strokovnih člankov kaže razmeroma uravnoteženo razmerje med članki s področja regionalne geografije, ki obsegajo regionalnogeografske prispevke iz Slovenije, sveta in podeželja (33 člankov), fizične geografije (31 člankov), družbene geografije (35 člankov) in skupine člankov, ki se nanašajo na okoljevarstvene teme in preučevanje geografskih vidikov naravnih nesreč (26 člankov). Izrazito šolsko (didaktično) tematiko je v preučenihih številkah Geografskega obzornika imelo le 5 strokovnih člankov.

Slika 1: Vsebinska struktura v Geografskem obzorniku objavljenih strokovnih člankov po geografskih disciplinah, letniki 50–59 (4).

O regionalni strukturi in problemih izbranih držav ali pokrajin poroča 18 strokovnih člankov, medtem ko jih je regionalnim značilnostim slovenskih pokrajin namanjenih le 8. S

prevladujoče podeželjsko tematiko se ukvarja 7 člankov. Strokovni članki z regionalnogeografsko vsebino in/ali pristopom so objavljeni razpršeno, v skoraj vsaki številki Geografskega ob-

zornika. Izstopa tretja številka letnika 53, v kateri so vsi štirje strokovni članki posvečeni problematiki razvoja na podeželju, vendar v različnih delih sveta, ne le v Sloveniji.

Slika 2: Z Geografskim obzornikom smo se kar dvakrat hladili na Antarktiki (foto: Jurij Senegačnik).

Več kot tretjina člankov (12 oziroma 38,7 %), ki podajajo spoznanja s področja fizične geografije, je hidrogeografskih. Vsi so bili objavljeni leta 2003 (letnik 50, številka 3-4) in leta 2004 (letnik 51, številke 1, 2 in 3). Mednarodnemu letu voda so bile namreč posvečene tematske številke

Z Geografskim obzornikom smo obiskali naslednje dele sveta (4):

- Afrika: Burkina Faso, Madagaskar, Mali
- Antarktika
- Azija: Mali Tibet (Ladak), Singapur
- Evropa: Ciper, Hvar, Korzika, Svalbard
- Latinska Amerika: Galapaški otoki, Kolumbija, Peru
- Severna Amerika: Bryceov kanjon, Kanada, Veliki kanjon

Slika 3: Dvojna tematska številka leta 2012 je bila namenjena razvojnim izzivom, s katerimi se srečuje tradicionalna robna pokrajina Haloze (foto: Vladimir Korošec).

Geografskega obzornika o vodah na splošno, jezerih, Sredozemlju in ledenikih. Najmanj člankov je namenjenih geomorfologiji z geologijo (5 oziroma 16,1 %) in pedogeografiji (6 člankov oziroma 19,4 %). Skoraj vsi pedogeografski članki so bili objavljeni v tematski številki o prsteh (letnik 53, številka 1). Podnebje, njegovo spreminjanje in posledice tega v pokrajini in toplotnih otokih obravnava 8 člankov.

Članki, ki smo jih opredelili kot družbenogeografske, zajemajo zelo raznolike vsebine. 9 člankov (dobra četrtina) je še najbližje kulturni geografiji. Prav toliko člankov je posvečenih aktualnim temam s področij razmejevanja, konfliktov in geopolitike ter drugim političnogeografskim temam. Temu je bila posvečena tudi tematska številka (letnik 52, številka 3). S področij geografije prebivalstva in naselij ter ekonomske geografije je objavljenih po manj kot 6 člankov.

V reviji so pogoste aktualne teme s področij okoljske geografije (varovanje okolja, zavarovana območja, ekoremediacije) in naravnih nesreč, predvsem poplav. Obema tematikama sta bili namenjeni tudi tematski številki (okoljevarstveni tematiki letnik 54, številka 2; naravnim nesrečam pa letnik 52, številka 1).

V preučeni letnikih Geografskega obzornika je bilo objavljenih 5 člankov s področja didaktike geografije, ki posebno pozornost namenjajo položaju geografije v šoli in metodologiji poučevanja. Primanklaj tovrstnih člankov je delno posledica izhajanja specializirane revije Geografija v šoli.

Slika 4: Ljubljansko barje: laboratorij za preučevanje součinkovanja narave in družbe (foto: Bojan Erhartič).

Tematske številke Geografskega obzornika so sledile mednarodnim letom (na primer voda) ali pa aktualnim temam, kot so staranje prebivalstva, dogodki v Afriki in na zahodnem Balka-

nu, naravnim nesrečam (poplavam), okoljskim temam. Večina tematskih števil je bila oblikovanih od letnika 50 (številka 3-4) do vključno letnika 54. Prvih nekaj števil od letnika 50,

številka 3-4 je bilo tematskih, nato pa so bili tematski članki objavljeni v vsaki drugi številki. Tematsko usmerjen je bil tudi letnik 58 (teme: Idrija, staranje prebivalstva, Afrika).

Vse najboljše, Geografski obzornik!

Ob prebiranju naše strokovne revije, njenem vsebinskem in oblikovnem zorenju, me vedno prevzemajo pozitivni občutki. Zanimive vsebine, drugačni vidiki preučevanja, mladi nadebudni avtorji, tehnični napredek in še marsikaj spremljajo Geografski obzornik v zadnjih šestih desetletjih.

Ko sem se kot urednica soočila s precej zahtevno in odgovorno dediščino, je Geografski obzornik praznoval pol stoletja. Častitljivo, zato se mi je zdelo umestno, da se revija oblikovno pomladi, da se v njeno snovanje aktivno vključijo mlade generacije in da se o aktualnih tematikah spregovori celovito. To je bilo glavno vodilo tedanjega uredniškega odbora.

Glavno sporočilo pa nam v vsem tem obdobju dajejo naši bralci: skozi desetletja se jih je nabralo za nekaj stotnij, geografske vsebine dosežejo večino celic javne šolske mreže, bogatijo urice preverjenim geografom in so navdih za kakšno novo geografsko potovanje. To aktivnost, prodornost in odmevnost želim Geografskemu obzorniku tudi v naslednjih desetletjih.

Irma Potočnik Slavič, urednica Geografskega obzornika 50, 2 - 54, 1

V okviru vsebinske analize Geografskega obzornika je treba izpostaviti tudi uvodnike, ki so jih napisali urednice in urednik. V njih je povzetek vsakokratne številke, pri tematskih številkah pa so osmišljene predstavljene teme. Uvodniki so pogosto tudi medij za sporočanje strokovnih pogledov urednikov na vsakokratne obravnavane teme.

Zadnja tretjina Geografskega obzornika je vedno namenjena različnim poročilom s kongresov in simpozijev, recenzijam nove geografske literature, poročilom o delu geografskih društev ter vabilom na (strokovna) geografska druženja. Tu imajo prostor tudi seznanmi novih diplomantov geografije ter navodila za oblikovanje prispevkov. Od tretje številke letnika 58 so predstavljeni tudi mednarodni projekti, pri katerih sodelujejo slovenske geografske raziskovalne in/ali izobraževalne organizacije.

Kdo je ustvarjal Geografski obzornik?

Geografski obzornik so sicer v prvi vrsti ustvarjali avtorji, vendar so v tem poglavju izpostavljeni tisti, ki so razvoj Geografskega obzornika in njegove uredniške politike usmerjali v zadnjih desetih letih.

Prvo številko v jubilejnem petdesetem letniku Geografskega obzornika je še uredil Dejan Cigale, nato pa je, do vključno prve številke leta 2007, uredniško vlogo prevzela Irma Potočnik Slavič. Nasledili sta jo Maja Besednjak in Mojca Ilc. Od prve številke letnika 58 dalje je urednik Simon Kušar.

60-letni Geografski obzornik je iz leta v leto oblikovno bolj svež in barvit, vsebinsko ohranja dovolj visoko strokovno raven, odslikava globalno in lokalno geografsko stvarnost. S tem povsem izpolnjuje svoje zahtevno poslanstvo kot strokovne revije za popularizacijo geografije.

Ponosna sem, da sem lahko sodelovala pri soustvarjanju Geografskega obzornika. En mandat sourednikovanja reviji mi je prinesel predvsem troje. Najprej odlično sodelavko Mojco Ilc, s katero se »pred obzornikom« sploh nisva poznali, a sva uspešno prebrodili tudi najbolj dramatične trenutke v nastajanju vsake številke. Nato vpogled v nastajanje strokovne revije. Znanje in veščine, ki jih s tem pridobiš, so zelo dragoceni pri strokovnem delu, ne glede na področje, s katerim se ukvarjaš. In najbolj dragoceno: v času urednikovanja sem začela obzornik uporabljati pri pouku – predstavila sem temo določenega prispevka, uporabila kartografski material in odlične fotografije, dijaki so ga kot vir uporabili pri referatih in seminarskih nalogah, pripravah na ekskurzije in podobno. Pravzaprav je bilo prav to tisto pravo odkritje obzornika – iz učiteljevega kabineta ga postaviti na šolske klopi, v bralni kotiček v šolski knjižnici, v šolske torbe dijakov. Obzornik je pač namenjen širjenju obzorij! Naj bo tako tudi v prihodnje.

Maja Besednjak, sourednica Geografskega obzornika 54, 2 – 57, 3-4

Urednikom so v veliko pomoč upravniški revije, ki skrbijo za naročniško-financične zadeve. V zadnjih desetih letih so bili trije. Pri prvi številki letnika 50 je sodeloval Damir Josipovič, za njim je bil do vključno tretje številke letnika 51 upravnik Janez Nared, od takrat dalje pa ima to vlogo Primož Gašperič.

Za uredniški odbor, ki usmerja uredniško politiko Geografskega obzornika in s svojim recenzentskim delom

pomembno prispeva k strokovnosti in kakovosti revije, je značilna precejšnja stalnost. V obravnavanem obdobju je v njem sodelovalo 17 oseb, med katerimi jih večina sodeluje vseh 10 let. Uredniški odbor, ki je sodeloval pri nastanku prve številke letnika 50, je štel 7 članov. Pozneje se je njihovo število povečalo, saj so se mu postopno pridruževali novi: urednik oziroma urednice po končanem mandatu, upravnik revije, k sodelovanju pa so bili povabljeni tudi predstavniki vseh

Preglednica 1: Uredniki Geografskega obzornika letnikov 50–59 (4).

Urednik/urednica	Letniki, številka	Leto
Dejan Cigale	50, 1	2003
Irma Potočnik Slavič	50, 2 – 54, 1	2003 – 2007
Maja Besednjak, Mojca Ilc	54, 2 – 57, 3-4	2007 – 2010
Simon Kušar	58, 1 –	2011 –

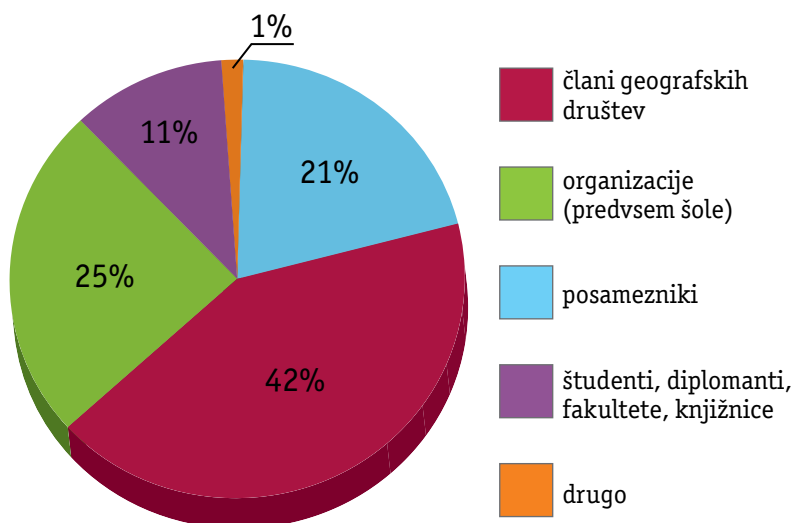
poglavitnih geografskih ustanov v Sloveniji, tako da se je predstavništvo v uredniškem odboru prostorsko uravnotežilo.

V zadnjem obdobju je še večji poudarek na kakovostnem izražanju. Od tretje številke letnika 58 so bili strokovni članki jezikovno pregledani (lektorica treh številke je bila Tea Erjavec), od prve številke letnika 59 pa za terminološki in jezikovni pregled skrbi Drago Kladnik.

Na usmerjanje razvoja Geografskega obzornika v zadnjem desetletju so imeli posreden vpliv tudi sofinancerji s svojimi zahtevami. Najpomembnejši sofinancer izdajanja Geografskega obzornika je bilo ministrstvo za šolstvo, ki je izdajanje revije finančno podpiralo do vključno leta 2011 oziroma zadnje številke letnika 58. V vmesnem obdobju so finančna sredstva prispevali tudi ministrstvo za okolje in prostor (51, 2 – 53, 2), Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (53, 3 – 57, 3-4) in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (letnik 59).

Kdo vse je bral Geografski obzornik?

Geografski obzornik že s podnaslovom, ki pove, da gre za strokovni časopis za popularizacijo geografije, sporoča, da ni namenjen samo geografom, učiteljem in študentom geografije ter članom geografskih društev, ampak tudi vsem, ki jih zanimajo svet okrog njih ter sodobni razvojni procesi in aktualno dogajanje v prostoru. Ker je Geografski obzornik strokovni časopis, so tudi članki v njem bolj

Slika 5: Sestava naročnikov Geografskega obzornika v letu 2013 (podatke je zbral Primož Gašperič).

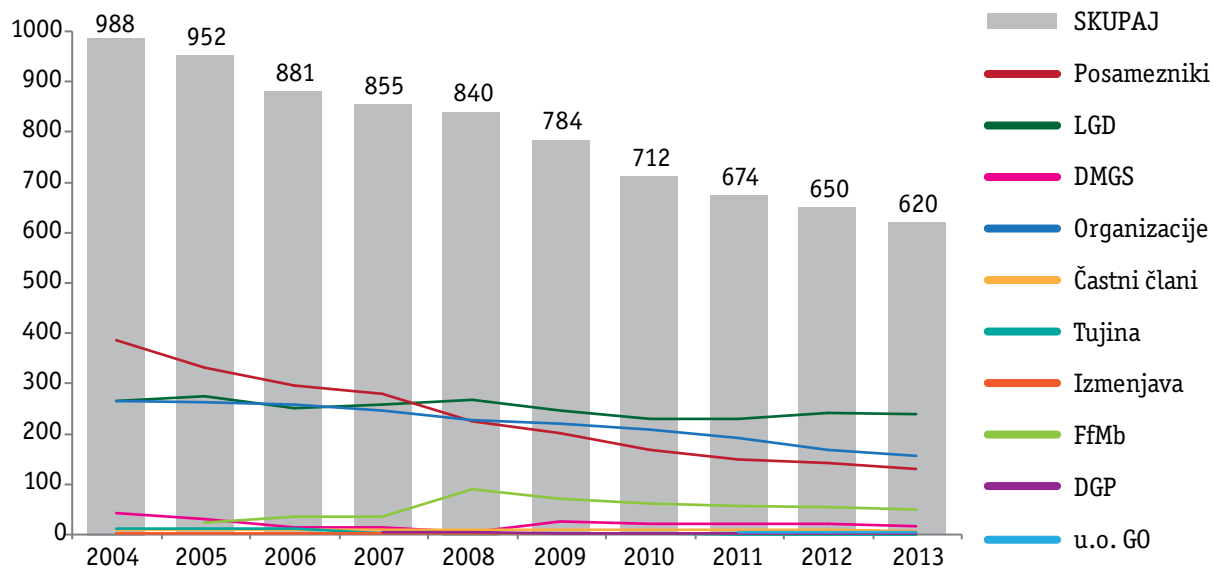
zahtevni kot v znanih in uveljavljenih poljudnoznanstvenih revijah s sorodnih področij, vendar je zaradi svoje bogate grafične opreme (veliko nazor-nih slik, podrobnejše informacije in razlage preučevanih pojmov) privlačen tudi bralcem brez specialističnega geografskega pedigreja.

Z analizo sestave naročnikov na Geografski obzornik smo odkrili, da med 620 naročniki v letu 2013 z 42 % prevladujejo člani geografskih društev. To so predvsem univerzitetno izobraženi geografi, ki so se jim v zadnjih letih pridružili tudi številni ljubitelji geografije. Ti sicer niso geografi, vendar so navdušeni nad geografskim pristopom in vsebinami. Četrtnina naročnikov so organizacije, predvsem osnovne in srednje šole. Na Geografski obzornik so naročeni učitelji geografije, pa tudi šolske knjižnice. Čeprav gre le za okrog 160 tovrstnih naročnikov, pa ti močno povečujejo branost revije; po njej se

gajo številni šolarji in dijaki, posebno kadar pripravljajo svoje projektne naloge.

Dobro desetino vseh naročnikov (11 %) predstavljajo študenti geografije in diplomirani geografi, ki niso zajeti pod ostale kategorije, dobro petino (21 %) pa drugi posamezniki.

Število naročnikov na Geografski obzornik se v zadnjih nekaj letih zmanjšuje. Leta 2004 je bilo na Geografski obzornik naročenih skoraj 1000 oseb oziroma organizacij, nato pa je to število leta 2013 nazadovalo na 620. Po našem mnenju so temeljni razlogi za nenehno zmanjševanje števila naročnikov varčevanje v šolah, menjava generacij naročnikov in dostopnost Geografskega obzornika v pdf obliki na medmrežju. Na spletnih straneh Zveze geografov Slovenije so celotne številke objavljene od druge številke letnika 50, za starejše številke pa so dostopni le izvlečki.

Slika 6: Spreminjanje števila naročnikov in njihove sestave med letoma 2004 in 2013 (podatke je zbral Primož Gašperič).

V preučevanem obdobju se je spreminjala tudi sestava naročnikov. Najbolj izrazito se je zmanjšalo število posameznikov, naročenih na Geografski

obzornik. Upad je bil zabeležen tudi pri številu organizacij, predvsem šol. Na Geografski obzornik so naročeni vsi člani Ljubljanskega geografskega

društva, zato je bila v zadnjih desetih letih ta skupina naročnikov številčno najbolj stabilna. K manjšemu zmanjšanju skupnega števila naročnikov so

Slika 7: Z Geografskim obzornikom tudi v Aziji: pokrajina v Malem Tibetu... (foto: Kristina Šijanec).

priпомogli tudi bralci Geografskega obzornika, ki so revijo naročili prek Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru ali Društva mladih geografov Slovenije.

Sklep s pogledom v prihodnost

Geografski obzornik je v šestem desetletju svojega izhajanja nadaljeval zastavljeno poslanstvo popularizacije geografije s seznanjanjem bralcev z geografskimi spremembami in novostmi doma in po svetu, posredovanjem geografskega znanja vsem, ki se zanimajo za geografijo, posebno mladim, seznanjanjem z geografskim pogledom na prostorske probleme, hkrati pa je bil tudi pomemben medij geografskih društev, raziskovalnih in izobraževalnih organizacij. Analiza vsebin kaže, da je bil Geografski obzornik v tem obdobju manj uspešen le pri vključevanju prispevkov o metodiki geografskega pouka.

Kljub pogostemu pomanjkanju ustreznih strokovnih člankov je urednicam in urednikoma z različnimi pristopi

(tematske številke, vabljeni avtorji) uspelo oblikovati zanimive številke z razmeroma uravnoteženo zastopano-stjo člankov s področij fizične, družbene in regionalne geografije.

Geografski obzornik kljub stalnemu zmanjševanju števila naročnikov ostaja najbolj široko dostopna in brana revija, ki jo izdaja Zveza geografov Slovenije. Zaradi svojega poslanstva (popularizacije geografije) je velik poudarek na slikovnih prilogah: nazornih fotografijah, sinteznih shemah in grafikonih. Poudarjanje grafičnih prvin je sicer mogoče tudi zaradi sodobne tehnike in tehnologije, vendar ne znižuje strokovne ravni revije, ampak pomembno prispeva k njeni večji nazornosti.

Prihodnje izzive, s katerimi se bo soočal Geografski obzornik, lahko razčlenimo v dva sklopa. Prvi se nanaša na širitev števila sodelavcev, pripravljenih prispevati kakovostne strokovne članke. Potenciali so predvsem zelo kakovostni sklepni izdelki študentov geo-

grafije (diplomska in magistrska dela) in potrebe po desiminaciji raziskovalnih projektov uveljavljenih geografskih in interdisciplinarnih raziskovalnih skupin. Drugi sklop se nanaša na uresničevanje ciljev, postavljenih ob ustanovitvi Geografskega obzornika, torej, kako ljudem čim bolj približati geografski pogled na dinamičen svet okrog nas. Aktualnost tematik, obravnavanih v Geografskem obzorniku, je odvisna od vsakoletne politike Geografskega obzornika, ki jo načrtuje in sprejme uredniški odbor, pa tudi od prejetih strokovnih člankov. K večji privlačnosti vpliva tudi grafična prenova s prvo, dvojno številko letnika 60. K aktualnosti pa bi mogoče lahko prispevali tudi uveljavljeni slovenski geografi s svojimi (bolj esejsko obarvanimi) strokovnimi pogledi na aktualno prostorsko problematiko, na primer v obliki »bloga«.

Izzivov, s katerimi se srečuje Geografski obzornik ob koncu šestega desetletja izhajanja, pa tudi načrtov za njegov prihodnji razvoj, torej ne manjka.

Vabljeni k sodelovanju: svoje mnenje, predloge in ideje o Geografskem obzorniku v sedmem desetletju in/ali strokovne članke sporočite/pošljite na geografski.obzornik@gmail.com ali na poštni naslov: Uredništvo Geografskega obzornika, Zveza geografov Slovenije, p.p. 306, 1001 Ljubljana.

Viri in literatura

1. Bat, M. 1991: Geografski obzornik, letnik XXXVIII, št. 1-4. Ljubljana, 1991. Geografski vestnik 63. Ljubljana.
2. Beseda uredništva. Geografski obzornik 1-1. Ljubljana, 1954.
3. Gams, I. 1979: 25 let Geografskega obzornika. Geografski obzornik 24-3/4. Ljubljana.
4. Geografski obzornik. Letniki 50-59. Ljubljana.
5. Melik, A. 1954: Geografskemu obzorniku na pot. Geografski obzornik 1-1. Ljubljana.
6. Perko, D. 1993: Štirideset let Geografskega obzornika. Geografski obzornik 40-1. Ljubljana.

Bibliografija Geografskega obzornika, letniki 50 – 59: strokovni članki

1. **ABRAHAMSBERG, Anja, KOZINA, Ema, HACE, Anja, GUŠTIN, Špela, GUSTINČIČ, Marjetka, PETERNELJ, Karmen, PIRMAN, Mateja, ŽNIDARČIČ, Tanja:** S klikom do Loparja. 55, št. 1/2 (2008), str. 32-38. COBISS.SI-ID 37444194
2. **BALAŽIČ, Gregor:** Turizem kot dejavnik socialnogeografskega razvoja v občini Piran v obdobju socializma. 57, št. 1 (2010), str. 13-18. COBISS.SI-ID 42433378
3. **BATAGELJ, Viktorija, BOROŠA, Alenka, PLEŠIVČNIK, Tanja, PODGORŠEK, Matej, RAVNIK, Jurij, STRAJNAR, Sara, TRČEK, Andreja, VEIDER, Matej:** Podgorje. Primer preobrazbe podeželja. 53, št. 3 (2006), str. 4-9. COBISS.SI-ID 32696162
4. **BENKOVIČ KRAŠOVEC, Monika:** Centralna naselja na podeželju v Sloveniji. 53, št. 3 (2006), str. 10-18. COBISS.SI-ID 32696418
5. **BILBAN, Tina:** Zeleni želvji otoki. 52, št. 4, str. 19-25 (2005). COBISS.SI-ID 5174302
6. **BOBNAR, Mirja, KRAMAR, Nataša, RATAJ, Tadeja, VUČENOVIC, Dragan:** Geografski pogledi na problematiko Črne vasi in naselja ob Ižanski cesti. 57, št. 1 (2010), str. 19-26. COBISS.SI-ID 42434146
7. **BOGEŠIČ, Daniel:** Geografski vidiki turističnega vrednotenja sakralnih objektov v Istri. 55, št. 1/2 (2008), str. 18-24. Prevod: Primož Pipan. COBISS.SI-ID 37440098
8. **BREG, Mateja, ČERNIGOJ, Tereza, PAGON, Polona, POŽAR, Barbara, POŽENEL, Mojca:** Ledenice. Žlahten delček naše zgodovine – jih lahko oživimo? 50, št. 3/4 (2003), str. 26–31. COBISS.SI-ID 23931746
9. **BREG VALJAVEC, Mateja, UR-BANC, Mimi:** Skrite in odkrite gramoznice na Jarškemrodu – odpadkovnice? 56, št. 3 (2009), str. 15–19. COBISS.SI-ID 30853933
10. **BRICELJ, Mitja:** Jadransko morje. Evropsko morje pod pritiski. 51, št. 2 (2004), str. 18–21. COBISS.SI-ID 25906530
11. **BRICELJ, Mitja:** Voda v pokrajini. Geografski pristop k upravljanju z vodami. 50, št. 3/4 (2003), str. 14–19. COBISS.SI-ID 23929698
12. **BRLEC, Tina, CERAR, Gašper, JUSTIN, Miha, KAVČIČ, Sandra:** Slovensko oljčno olje. Nepomemben igralec na slovenskem trgu. 58, št. 2 (2011), str. 23–30. COBISS.SI-ID 46405474
13. **CECIČ, Ina:** Idrijski potres 26. marca 1511. Kaj pravzaprav vemo o njem? 58, št. 1 (2011), str. 24–29. COBISS.SI-ID 46361186
14. **CIGALE, Dejan, LAMPIČ, Barbara:** Hrup kot okoljski problem. 52, št. 2 (2005), str. 19–23. COBISS.SI-ID 29913186

15. **CIGALE, Dejan:** Okoljski učinki turizma in rekreacije v slovenskem alpskem svetu. 51, št. 4 (2004), str. 4–10. COBISS.SI-ID 27461730
16. **CIGALE, Dejan:** Turizem v Halo-zah. 59, št. 1/2 (2012), str. 27–35. COBISS.SI-ID 49135458
17. **ČERNIČ, Barbara, KUMER, Peter:** Na pragu novih demografskih sprememb. 58, št. 3 (2011), str. 4–12. COBISS.SI-ID 46942562
18. **DOVEČAR, Matjaž, SINJUR, Iztok, OGRIN, Matej, VERTAČNIK, Gregor:** Najnižja temperatura v Sloveniji. 56, št. 1/2 (2009), str. 27–31. COBISS.SI-ID 2439078
19. **ERHARTIČ, Bojan, SMREKAR, Aleš, ŠMID HRIBAR, Mateja, TIRAN, Jernej:** Krajinski park Ljubljansko barje. Interpretacija kulturne pokrajine. 59, št. 3 (2012), str. 4–13. COBISS.SI-ID 50206562
20. **FABJAN, Igor:** Singapur – sodobno mesto in istoimenska država. 50, št. 1 (2003), str. 3–10. COBISS.SI-ID 21633890
21. **FERREIRA, Andreja:** Alpska konvencija v Sloveniji. Osebna izkaznica. 51, št. 4 (2004), str. 11–15. COBISS.SI-ID 27462242
22. **FRANTAR, Peter:** Galilejsko jezero in njegov pomen za vodno oskrbo Izraela. 51, št. 1 (2004), str. 18–23. COBISS.SI-ID 24877154
23. **FRANTAR, Peter:** Poplave. Njihove značilnosti in poplavne razmere v Sloveniji. 55, št. 3 (2008), str. 10–16. COBISS.SI-ID 38062178
24. **FRANTAR, Peter:** Poplavne razmere v Evropi in svetu. 55, št. 4 (2008), str. 4–10. COBISS.SI-ID 6478366
25. **FURLAN, Urban:** Sonaravno življenje Majev. 59, št. 4 (2012), str. 12–19. COBISS.SI-ID 51241570
26. **GABROVEC, Matej, PERŠOLJA, Borut:** Triglavski ledenik izginja. 51, št. 3 (2004), str. 18–23. COBISS.SI-ID 22820653
27. **GLOBOVNIK, Nina:** Svetlobno onesnaževanje na širšem območju občine Slovenska Bistrica. 55, št. 4 (2008), str. 11–19. COBISS.SI-ID 6478622
28. **GOSAR, Anton:** Slovenija v Jugovzhodni Evropi. Evropska trdnjava ali mostišče? 54, št. 1 (2007), str. 14–17. COBISS.SI-ID 35041634
29. **GUMILAR, Andreja:** Korzika – gorati sredozemski otok. 50, št. 1 (2003), str. 11–16. COBISS.SI-ID 21794658
30. **HERAKOVIČ, Andrej:** Gospodarska vlaganja na območje nekdanje Jugoslavije. Zamujena priložnost?! 54, št. 1 (2007), str. 18–21. COBISS.SI-ID 35042146
31. **HÖNIGSFELD ADAMIČ, Marjana, ŠAJN SLAK, Alenka, KOSI, Gorazd, PEROVŠEK, Darko:** Hodoško jezero. Habitatni vozal za evrazijsko vidro (Lutra lutra). 51, št. 1 (2004), str. 12–17. COBISS.SI-ID 24876642
32. **HRIBERNIK, Mojca:** Varstvo kraških jam. Na primeru Ponikovskega krasa. 57, št. 3/4 (2010), str. 37–46. COBISS.SI-ID 44757090
33. **ILC, Mojca:** Slovenska diaspora na metropolitanskem območju Clevelanda. 53, št. 4 (2006), str. 4–9. COBISS.SI-ID 33398626
34. **IVAJNŠIČ, Danijel:** Toplotni otok Ljutomera. 57, št. 2 (2010), str. 14–21. COBISS.SI-ID 18084616
35. **JERMAN, Keli:** Problematika starejših. Na koprskem podeželju. 58, št. 3 (2011), str. 20–25. COBISS.SI-ID 46943074
36. **KERBLER, Boštjan:** Alternativne oblike bivanja za starejše. 58, št. 3 (2011), str. 13–19. COBISS.SI-ID 46942818
37. **KIKEC, Tatjana:** Reka Mura, skriti biser Evrope. Ga bomo ohranili? 54, št. 3/4 (2007), str. 31–37. COBISS.SI-ID 35900258
38. **KIKEC, Tatjana:** Suša v Pomurju. 52, št. 1 (2005), str. 19–26. COBISS.SI-ID 28907362
39. **KLANČIŠAR, Katja, LOVENJAK, Damir, MAROT, Naja, RAZPOTNIK, Barica, STEKLAČIČ, Gregor:** Zasavsko podeželje. Nova turistična atrakcija. 52, št. 4 (2005), str. 4–11. COBISS.SI-ID 5174558
40. **KOKALJ, Žiga:** Kolumbija – primer pomena stabilnih političnih razmer za gospodarski in družbeni razvoj države. 54, št. 2 (2007), str. 12–16. COBISS.SI-ID 35410786

41. **KOKALJ, Žiga, OŠTIR, Krištof:** Ugotavljanje pokrovnosti iz satelitskih posnetkov in vrednotenje pokrajinskoekoloških tipov Slovenije. 52, št. 4 (2005), str. 12–18. COBISS.SI-ID 24517677
42. **KOLENC KOLNIK, Karmen, RESNIK PLANINC, Tatjana:** Izzivi prenove gimnazijskega programa z vidika geografskega izobraževanja. 53, št. 4 (2006), str. 22–26. COBISS.SI-ID 33405026
43. **KOROŠEC, Vladimir:** Haloško kmetijstvo med preteklostjo in prihodnostjo. 59, št. 1/2 (2012), str. 20–26. COBISS.SI-ID 49134946
44. **KOŠČAK, Marko:** Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine. Revitalizacija podeželja z vključevanjem naravne in kulturne dediščine. 53, št. 3 (2006), str. 19–23. COBISS.SI-ID 32696674
45. **KOŠUTNIK, Jure:** Antropogeni posegi na primeru opuščenega glinokopa v Črnučah. 53, št. 4 (2006), str. 17–21. COBISS.SI-ID 33404770
46. **KRMELJ, Vlasta:** Razvoj zakonodaje na področju varovanja prsti. 53, št. 1 (2006), str. 32–34. COBISS.SI-ID 31845474
47. **KUMER, Peter, MILOST, Jerneja:** Ciper. Večni talec tujih interesov. 57, št. 3/4 (2010), str. 24–31. COBISS.SI-ID 44743522
48. **KUNAVER, Jurij:** Geološki park Karnijske Alpe. V spomin na profesorja geologije Stanka Buserja. 56, št. 1/2 (2009), str. 32–37. COBISS.SI-ID 40462434
49. **KUNAVER, Jurij:** Svalbard. Arktični glaciološki in ekološki laboratorij Evrope. 57, št. 2 (2010), str. 4–13. COBISS.SI-ID 44474722
50. **KUNAVER, Jurij:** Svalbard. Naravna pestrost arktične pokrajine. 57, št. 3/4 (2010), str. 4–14. COBISS.SI-ID 44741986
51. **KUŠAR, Simon, ČERNE, Andrej:** Haloze, manj razvito območje. Realnost ali le zaznava? 59, št. 1/2 (2012), str. 36–43. COBISS.SI-ID 49136226
52. **KUŠAR, Simon:** Ko se staro umika novemu. Nekatere najnovejše prostorske in funkcijske spremembe v Domžalah kot posledica deindustrializacije. 52, št. 2 (2005), str. 4–13. COBISS.SI-ID 29911906
53. **LIPAR, Matej:** Identiteta Gobija v Mongoliji. 53, št. 4 (2006), str. 10–16. COBISS.SI-ID 33404258
54. **LOVRENČAK, Franc:** Geografska regionalizacija Afrike. 58, št. 4 (2011), str. 4–8. COBISS.SI-ID 47873122
55. **LOVRENČAK, Franc:** Prst – nenadomestljiv naravni vir. 53, št. 1 (2006), str. 4–7. COBISS.SI-ID 5448478
56. **LOZINŠEK, Marko:** Kašmir – od raja do vojne. 52, št. 3 (2005), str. 11–17. COBISS.SI-ID 30279778
57. **MACAROL, Bogdan:** Ekoremediacije. Neznane znanke pri zaščiti in obnovi okolja. 50, št. 3/4 (2003), str. 20–25. COBISS.SI-ID 23930978
58. **MARKELJ, Vesna:** Madagaskar. Etnična identiteta rdečega otoka. 56, št. 3 (2009), str. 4–14. COBISS.SI-ID 41342050
59. **MESEC, Staša:** Laponska. Tradicija v tranziciji. 52, št. 3 (2005), str. 24–27. COBISS.SI-ID 30280290
60. **MIKOŠ, Matjaž:** Mednarodna vpetost Slovenije v raziskovanje naravnih nesreč. 55, št. 3 (2008), str. 4–9. COBISS.SI-ID 38058338
61. **MRAK, Irena:** Kordiljera Huayhuash. Zavarovana lepota perujskih Andov. 50, št. 2 (2003), str. 4–13. COBISS.SI-ID 22799202
62. **MRAK, Irena:** Ledeniki ... kako dolgo še? 51, št. 3 (2004), str. 4–10. COBISS.SI-ID 26859618
63. **NATEK, Karel:** Poplavna območja v Sloveniji. 52, št. 1 (2005), str. 13–18. COBISS.SI-ID 4927262
64. **NURKOVIČ, Rahman:** Vpliv industrije na degradacijo okolja v Tuzlanski kotlini. 52, št. 2 (2005), str. 14–18. COBISS.SI-ID 29912674
65. **OGRIN, Darko:** Oljka v Slovenskem Primorju. V primežu podnebja in trenutnih družbeno-ekonomskih razmer. 51, št. 2 (2004), str. 4–10. COBISS.SI-ID 25905506
66. **OGRIN, Darko:** Podnebje in izredni vremenski dogodki ob Tržaškem zalivu pred letom 1841. 59, št. 3 (2012), str. 23–30. COBISS.SI-ID 50215778

67. **OGRIN, Matej, SINJUR, Iztok, OGRIN, Darko:** Minimalne temperature v slovenskih mraziščih pozimi 2005/2006. 53, št. 2 (2006), str. 4–12. COBISS.SI-ID 32142690
68. **OGRIN, Matej:** Značilnosti temperaturnih inverzij. V osrednjem delu Ljubljanske kotline. 52, št. 2 (2005), str. 24–27. COBISS.SI-ID 29913698
69. **OROŽEN ADAMIČ, Milan:** Geografija in naravne nesreče. 52, št. 1 (2005), str. 4–12. COBISS.SI-ID 23664173
70. **OZIS, Leni, TRPIN, Jernej:** Trajnostna mobilnost in dostop do turističnih znamenitosti na Irskem. 59, št. 4 (2012), str. 20–28. COBISS.SI-ID 51242338
71. **PAK, Mirko, KOROŠEC, Vladimir, KUŠAR, Simon:** Haloze pred izzivi prihodnosti. Ugotovitve, predlogi in pobude. 59, št. 1/2 (2012), str. 44–47. COBISS.SI-ID 23624504
72. **PAK, Mirko:** Razvojni potenciali Haloz. 59, št. 1/2 (2012), str. 4–11. COBISS.SI-ID 49131106
73. **PAVŠEK, Miha:** Ledenik pod Skuto. Ledeniški dragulj na senčni strani Kamniško-Savinjskih Alp. 51, št. 3 (2004), str. 11–17. COBISS.SI-ID 22820397
74. **PELJHAN, Martina, GORJUP KAVČIČ, Mojca, BENČINA, Tatjana:** Geološka dediščina v Občini Idrija. 58, št. 1 (2011), str. 4–11. COBISS.SI-ID 46162274
75. **PERPAR, Anton:** Japonsko podeželje. Razvojna priložnost ali relikv preteklosti? 53, št. 3 (2006), str. 24–27. COBISS.SI-ID 32697442
76. **PETAUER, Milena:** Prst kot učna snov v šolski geografiji. 53, št. 1 (2006), str. 35–37. COBISS.SI-ID 31845730
77. **PIPAN, Primož:** Čadrg. Primer don Pierinove skupnosti kot dodatne priložnosti za razvoj podeželja. 51, št. 4 (2004), str. 22–26. COBISS.SI-ID 27465570
78. **PIPAN, Primož:** Prsti urbanih območij. 53, št. 1 (2006), str. 23–27. COBISS.SI-ID 25087533
79. **PIRC, Mateja:** Varstvo narave je varstvo podnebja. 57, št. 1 (2010), str. 4–12. COBISS.SI-ID 42432610
80. **PLOHL, Igor:** Morfometrijske značilnosti reliefa in raba tal v Vzhodnih Slovenskih gorica. 54, št. 2 (2007), str. 17–25. COBISS.SI-ID 59833857
81. **PLUT, Dušan:** Vodni viri Slovenije. Slovenija – evropska država z bogatimi vodnimi viri. 50, št. 3/4 (2003), str. 8–13. COBISS.SI-ID 23928418
82. **POLAJNAR, Katarina:** Uporaba geografskih znanj. Na primeru jadriranja na deski. 56, št. 1/2 (2009), str. 22–26. COBISS.SI-ID 40461922
83. **POLŠAK, Anton:** Narodni park Bryce Canyon. 55, št. 1/2 (2008), str. 10–17. COBISS.SI-ID 37438562
84. **POTOČNIK SLAVIČ, Irma:** Kanadske družbenogeografske prelomnice. 56, št. 4 (2009), str. 9–20. COBISS.SI-ID 41664098
85. **PRAH, Klemen:** Fenofaza brstenja kot pokazatelj podnebnih značilnosti pokrajine. 50, št. 1 (2003), str. 17–22. COBISS.SI-ID 21634914
86. **PRISTOVŠEK, Alja:** Subakvalne prsti v zalivu Sveti Jernej. 58, št. 2 (2011), str. 15–22. COBISS.SI-ID 46404962
87. **RABZELJ, Alja:** Geografija Dobrniške uvale in možnosti njenega nadaljnega razvoja. 59, št. 4 (2012), str. 4–11. COBISS.SI-ID 51241314
88. **RAVBAR, Nataša:** Hvar. Nekoč grška kolonija, danes pa «jadranska Madeira». 51, št. 2 (2004), str. 22–27. COBISS.SI-ID 25907042
89. **RAVBAR, Nataša:** Naše orožje je svetovni splet. 52, št. 3 (2005), str. 18–23. COBISS.SI-ID 30280034
90. **RAZPOTNIK, Barica:** Mednarodno prostovoljno delo. Več kot le počitnice. 53, št. 2 (2006), str. 13–18. COBISS.SI-ID 32142946
91. **REPE, Blaž:** Svetovna klasifikacija prsti. 53, št. 1 (2006), str. 9–22. COBISS.SI-ID 5448734
92. **RUP, Davor:** Zemeljski plazovi v Sloveniji med letoma 1990 in 2005. 56, št. 3 (2009), str. 20–26. COBISS.SI-ID 41342818
93. **RUPNIK, Metka, PELLIS, Sanja Marija, GORJUP KAVČIČ, Mojca:** Priložnosti za razvoj turizma v občini Idrija in geopark kot razvojna možnost Idrijskega podeželja. 58, št. 1 (2011), str. 19–23. COBISS.SI-ID 46164578

94. **SENEGAČNIK, Jurij:** Antarktika. Ledena celina z ozirom na globalno segrevanje ozračja. 57, št. 3/4 (2010), str. 15–23.
COBISS.SI-ID 44742498
95. **SENEGAČNIK, Jurij:** Burkina Faso. Nekaj izbranih primerov podsaharske države. 54, št. 2 (2007), str. 4–11.
COBISS.SI-ID 35410274
96. **SENEGAČNIK, Jurij:** Mali. Primer relativno stabilnega političnega in gospodarskega razvoja sahelске države. 56, št. 1/2 (2009), str. 4–13.
COBISS.SI-ID 40461410
97. **SENEGAČNIK, Jurij:** Turizem na Antarktiki. 58, št. 2 (2011), str. 4–14.
COBISS.SI-ID 46401634
98. **SENEGAČNIK, Jurij:** Veliki kanjon. 55, št. 1/2 (2008), str. 4–9.
COBISS.SI-ID 37431394
99. **SMREKAR, Aleš:** Divja odlagališča odpadkov. 54, št. 3/4 (2007), str. 21–30.
COBISS.SI-ID 27600429
100. **ŠAJN-SLAK, Alenka. GRIESSLER BULC, Tjaša:** Ekoremediacije kot zaščita voda pred onesnaženjem zaradi kmetijstva. 54, št. 3/4 (2007), str. 17–20.
COBISS.SI-ID 35899746
101. **ŠIJANEC, Kristina:** »Mali Tibet« v Indijski Himalaji. 59, št. 3 (2012), str. 14–22.
COBISS.SI-ID 50215010
102. **ŠIJANEC, Kristina:** Ščavniška dolina. Njen razvoj in stanje v prostoru. 57, št. 3/4 (2010), str. 47–56.
COBISS.SI-ID 44762978
103. **ŠTERBENK, Emil, ŽEVART, Mojca, RAMŠAK, Rudolf:** Jezera o katerih bomo še slišali. 51, št. 1 (2004), str. 4–11.
COBISS.SI-ID 24876130
104. **URANKAR, Katja, LESKOVAR, Anja, MARSIC, Matjaž, JAKOPIN, Nataša:** Cezlak. Naprej po poti geološke preteklosti. 51, št. 4 (2004), str. 16–21.
COBISS.SI-ID 27463778
105. **URBANC, Mimi:** Berlinski zid. 56, št. 4 (2009), str. 4–8.
COBISS.SI-ID 41662050
106. **URBANC, Mimi:** Kimči. 50, št. 2 (2003), str. 20–22.
COBISS.SI-ID 22805602
107. **URBANC, Mimi:** Sneg na Kilimandžaru. 51, št. 3 (2004), str. 24–27.
COBISS.SI-ID 22820909
108. **VINTAR MALLY, Katja:** Spreminjanje podnebja v Afriki. Ključen razvojni izziv. 58, št. 4 (2011), str. 9–18.
COBISS.SI-ID 47874146
109. **VOKIČ VOJKOVIČ, Tatjana:** Model Güssing. Obnovljivi viri energije in energetski turizem. 57, št. 3/4 (2010), str. 32–36.
COBISS.SI-ID 44745314
110. **VOVK KORŽE, Ana, JANŠKOVEC, Katja:** Čiščenje prsti s pomočjo rastlin. 56, št. 1/2 (2009), str. 14–21.
COBISS.SI-ID 17045256
111. **VOVK KORŽE, Ana, VRHOVŠEK, Danijel:** Ekoremediacije v življenju ljudi. 54, št. 3/4 (2007), str. 4–7.
COBISS.SI-ID 15749640
112. **VOVK KORŽE, Ana:** Kopenske vode v geografskem okolju. 50, št. 3/4 (2003), str. 4–7.
COBISS.SI-ID 23927906
113. **VOVK KORŽE, Ana, SAJOVIC, Alenka:** Območja Nature 2000 kot razvojna priložnost v času gospodarske krize. 56, št. 4 (2009), str. 21–25.
COBISS.SI-ID 17448456
114. **VOVK KORŽE, Ana:** Regionalna geografija Afrike. Pogled na izobraževanje in učna gradiva. 58, št. 4 (2011), str. 29–33.
COBISS.SI-ID 18902280
115. **VOVK KORŽE, Ana:** Sodelujte z nami v projektu E-študij okolja. 55, št. 4 (2008), str. 20–24.
COBISS.SI-ID 16552968
116. **VOVK KORŽE, Ana:** Spoznajmo prsti okoli nas. 53, št. 1 (2006), str. 28–31.
COBISS.SI-ID 31845218
117. **VOVK KORŽE, Ana, GLOBOVNIK, Nina, KRIŽAN, Jerneja, KOKOT KRANJČ, Mojca:** Staranje prebivalstva in izzivi dolgotrajne oskrbe. Nove priložnosti zaposlovanja in dodatnega izobraževanja. 58, št. 3 (2011), str. 26–31.
COBISS.SI-ID 46943842
118. **VOVK KORŽE, Ana, SAJOVIC, Alenka:** Učni poligon v Modražah v občini Poljčane. Za izkustveno izobraževanje za trajnostni razvoj. 57, št. 2 (2010), str. 22–27.
COBISS.SI-ID 44496738
119. **VRHOVŠEK, Danijel, KROFLIČ, Bojana:** Ekološka in ekonomska upravičenost rastlinskih čistilnih naprav. Na območjih razpršene poselitve. 54, št. 3/4 (2007), str. 13–16.
COBISS.SI-ID 35899490

120. **VRTAČNIK GARBAS, Katja:** Klimatske spremembe. Poguba ali priložnost za zimsko-športna središča v Sloveniji? 55, št. 1/2 (2008), str. 25–31.
COBISS.SI-ID 37440354
121. **ZELENC, Anton:** Tehniška dediščina Rudnika živega srebra Idrinja. 58, št. 1 (2011), str. 12–18.
COBISS.SI-ID 46162530
122. **ZORN, Matija, LOGAR ZORN, Vesna:** Okamnelli gozd na Lezbosu. 50, št. 2 (2003), str. 14–19.
COBISS.SI-ID 22802786
123. **ZUPANČIČ JUSTIN, Maja:** Obnovljivi energetski vir – uporaba s hranili bogatih odpadnih voda za vzgojo lesnih rastlin. 54, št. 3/4 (2007), str. 8–12.
COBISS.SI-ID 35899234
124. **ZUPANČIČ, Jernej:** Geografski vidik kriznih območij. 52, št. 3 (2005), str. 4–10.
COBISS.SI-ID 30279522
125. **ZUPANČIČ, Jernej:** Nemirni afriški kontinent. Geografski vidiki kriznih območij v Afriki. 58, št. 4 (2011), str. 19–28.
COBISS.SI-ID 47874402
126. **ZUPANČIČ, Jernej:** Nemirni Balkan. Med lokalizacijo in globalizacijo. 54, št. 1 (2007), str. 4–13.
COBISS.SI-ID 35039586
127. **ŽIBERNA, Igor:** Spreminjanje rabe zemljišč v Halozah v obdobju med letoma 2000 in 2011. 59, št. 1/2 (2012), str. 12–19.
COBISS.SI-ID 49131618
128. **ŽNIDARČIČ, Tanja:** Ljubljansko geografsko društvo. Generacijski most med geografi? 53, št. 2 (2006), str. 19–27.
COBISS.SI-ID 32143202
129. **ŽNIDARČIČ, Tanja:** Naravni rezervat Albufera. (Ne)uspešen dialog med naravo in človekom? 55, št. 3 (2008), str. 17–24.
COBISS.SI-ID 38065506
130. **ŽUMER, Jože:** Odkritje podmorskih termalnih izvirov pred Izolo. 51, št. 2 (2004), str. 11–17.
COBISS.SI-ID 25906274

Ida Knez Račič

Projekt In.FLOW.ence – Tokovi inovacij: Evropska mreža za gospodarski razvoj mest

Mednarodni projekt Tokovi inovacij: Evropska mreža za gospodarski razvoj mest (In.FLOW.ence) je v obdobju julij 2010 – maj 2013 potekal v okviru programa MEDITERAN in je bil sofinanciran s strani Evropske komisije. Izvajalo ga je deset partnerskih organizacij iz sedmih držav članic Evropske skupnosti, ki so

predstavljale ključne deležnike s področja razvoja in upravljanja mest na lokalni in regionalni ravni. Slovenski partner v projektu je bil Urbanistični inštitut Republike Slovenije.

Osnovna tematika projekta In.FLOW.ence se je nanašala na policentrizem kot strateški koncept za

vzpodbijanje ozemeljsko povezanega trajnostnega regionalnega razvoja. Projekt se je osredotočil na vprašanje o preobrazbi morfološkega policentrizma, to je policentrizma, ki zgolj opredeljuje vzorec razporeditve mest in naselij, v funkcijski policentrizem. Funkcijski policentrizem opredeljuje tokove ljudi, blaga, storitev in

znanja med različnimi deli regije, mest oziroma naselij. Namen projekta In.FLOW.ence je bil prepoznati in preučiti možnosti, kako lahko funkcijski policentrizem prispeva k pospeševanju bolj uravnoveženega prostorskega razvoja in k splošnemu izboljšanju kakovosti življenja v regijah in mestih.

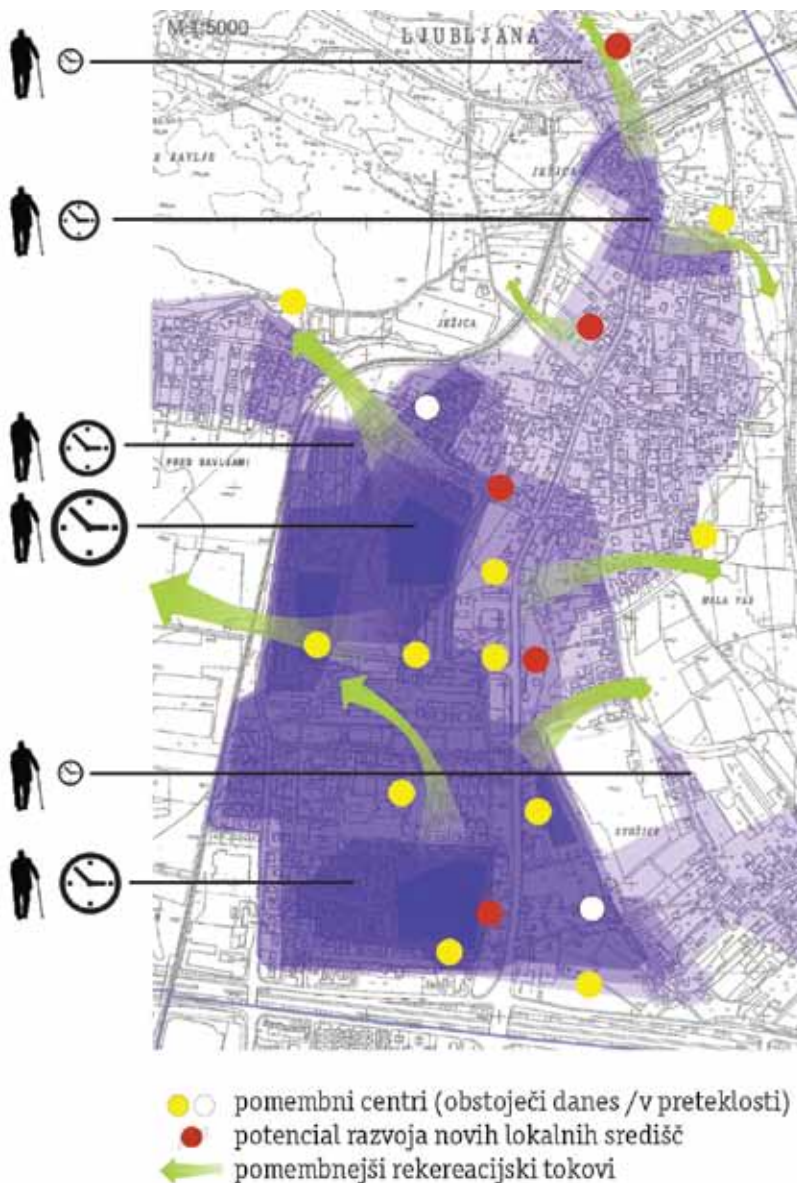
Razvojna inovacija in glavni rezultat slovenskega partnerja v okviru projekta In.FLOW.ence je bil Model za oceno in simulacijo kakovosti bivanja, ki smo ga razvili kot različico splošnega In.FLOW.ence modela za teritorialno upravljanje. Pri razvoju modela je poleg Urbanističnega inštituta Republike Slovenije sodeloval konzorcij zunanjih sodelavcev: Dinamika – Ideja – Prostor, raziskovanje, projektiranje in inženiring; Inštitut za kakovost bivanja; in Academia, računalništvo, projektiranje in izobraževanje.

Pri zasnovi modela smo izhajali iz predpostavke, da je kakovost porabe časa indikator kakovosti bivalnega okolja. Na primer, manj časa kot ga porabimo na poti v službo, na rekreacijo ali na poti po drugih opravkih, in več kot imamo časa na razpolago za prostočasne dejavnosti, kot so kulturne prireditve, branje ali rekreacija, bolj kakovostno lahko živimo. Kakovost porabljenega časa je odvisna od tega, kaj si posameznik lahko privošči. To je neposredno povezano s tem, kaj je na voljo in za kakšno ceno. To pa je omejeno s posameznikovim proračunom, ki ga ima na razpolago. Posameznikov proračun predstavlja okvir, v katerem lahko

upravlja svoje izbire in odreja denar za zelene dejavnosti. Že ta presoja je eden od vidikov posameznikovega vrednotenja potrošnje oziroma porabe časa. Novi skupni imenovalci za vrednotenje kakovosti bivalnega okolja tako postane količina: dober/slab čas.

Model pomeni nov pristop k obravnavi in vrednotenju kakovosti bivanjskih okolij. O kakovosti bivanja govori v luči kakovosti porabe časa v posameznikovi dnevni rutini in temelji na upoštevanju odnosov med karakterističnimi profili uporabnikov, njihovimi aktivnostmi v izbrani rutini in

Grafični prikaz opredelitve ugodja oziroma zadovoljstva bivanja izbranega profila v realnem prostoru in preveritev različnih lokacij glede ugodja bivanja za ta profil v tem testnem območju (temnejše – boljša kakovost porabe časa).

okolji, v katerih se te dejavnosti izvajajo. Z vidika kakovosti porabe časa posebej vrednoti aktivnosti in ustreznost prostora zanje ter pri tem analizira tri ključne parametre: časovno bilanco, finančno bilanco ter bilanco kakovosti časa posameznega profila uporabnika. Rezultat modela je koeficient kakovosti časa oziroma količina dobrega ali slabega časa rutine obravnavanega profila uporabnika. Model je uporaben predvsem za umeščanje novih dejavnosti v prostor, iskanje ukrepov za izboljšanje kakovosti bivanja, in kot primerjalno orodje za oceno lokacij ali ukrepov. Načrtovalcem, odločevalcem ali posamezniku lahko pomaga ustvariti ali prepoznati ustrežna in učinkovita okolja za posamezne profile ali skupine profilov uporabnikov.

Nadaljnji razvoj modela za potrebe oblikovanja teoretičnega modela ustvarjalnosti lokalnih okolij poteka v okviru kapitalizacijskega projekta Sha.p.e.s. (julij 2013 – december 2014), prav tako izvajanega v okviru razpisa MEDITERAN, in sicer v okviru prepoznavanja in vrednotenja prostorskih potencialov za delovanje kreativnih industrij.

Več informacij na voljo pri vodji slovenskega partnerja doc. dr. Barbari Goličnik Marušić iz Urbanističnega inštituta Republike Slovenije (barbara.golicnik@uir.si) in na naslednjih spletnih straneh: <http://www.inflowence.eu>, <http://www.inflowence.eu/downloads.aspx>, <http://www.inflowence.eu/report-launch-conference.aspx>

Barbara Goličnik Marušić

Nova znanstvena monografija Slovenske Istre in Tržaškega zaliva

Darko Ogrin (ur.): Geografija stika Slovenske Istre in Tržaškega zaliva. GeograFF 12. Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 341 str.

Monografija z naslovom Geografija stika Slovenske Istre in Tržaškega zaliva je izšla kot 12 publikacija v zbirki GeograFF, ki jo izdaja Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Gre za interdisciplinarno delo dvajsetih strokovnjakov na 340 straneh, ki ga je uredil Darko Ogrin, recenzirala pa sta ga Marko Krevs in Dušan Plut. Delo je opremljeno s 47 preglednicami in 123 enotami slikovnega gradiva – fotografijami, kartami, kartogrami in grafikoni.

Slovenska Istra, ta edinstveni naravni in družbeni kontaktni prostor na jugozahodu Slovenije, je že več desetletij predmet geografskega raziskovanja, ki se je še posebej ojačalo z delom tamkajšnjih geografskih raziskovalcev po ustanovitvi Univerze na Primorskem. Čeprav je bilo po drugi svetovni vojni na tem območju opravljeno precejšnje število raziskav, pa so njihovi izsledki v veliki meri ostali razpršeni po različnih strokovnih revijah in drugih publikacijah. Obširna in vseobsežna dela, ki s celostnega vidika prikazujejo tako naravne kot družbene značilnosti tega območja, so prej izjema kot pravilo. Takšne izjeme so predvsem tri.

Prva je obsežna Melikova knjiga Slovensko primorje iz leta 1960, ki pa danes zaradi naglih družbenih sprememb na tem območju že v veliki meri spada v zgodovino slovenske geografije. Druga izjema je zbornik Primorje,

ki je izšel tik pred osamosvojitvijo ob 15. zborovanju slovenskih geografov v Portorožu. Večina prispevkov je bila v skladu s tedanjo – še vedno v veliki meri socialnogeografsko – usmeritvijo slovenske geografije namenjena družbenogeografski problematiki. Pri tem pa je treba poudariti, da je verjetno ravno ta zbornik prvi izpostavil Tržaški zaliv kot posebno slovensko (morsko) pokrajino in mu namenil kar štiri prispevke.

Tretja izjema je monografija, ki jo predstavljamo. Njena prva in morda tudi glavna značilnost je v tem, da je za razliko od prej omenjenega zbornika povečini osredotočena na fizično geografijo. Vzroke za to gre iskati v dejstvu, da predstavlja neke vrste nadgradnjo gradiva, zbranega pri terenskem delu s študenti geografije, ki so ga izvajali na Katedri za fizično geografijo na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani. V štirih letih se je zbralo dovolj kakovostnega gradiva, zato so se odločili, da to nadgradijo z individualnim raziskovanjem, pritegnejo še druge strokovnjake in potem rezultate tudi objavijo.

Na ta način smo dobili pomembno novo delo, ki je v primerjavi s prej omenjenim zbornikom zasnovano precej bolj interdisciplinarno. Pri njegovem nastanku so namreč sodelovali predstavniki sedmih organizacij: Oddelek za geografijo Filozofske

fakultete Univerze v Ljubljani, Morska biološka postaja Nacionalnega inštituta za biologijo iz Pirana, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave – Območna enota Piran, Inštitut

za vode Republike Slovenije, Oddelek za geografijo Naravoslovne fakultete Palackyjeve univerze iz Olomouca na Češkem, Fakulteta za turistične študije – Turistica iz Portoroža in Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane.

Monografijo sestavlja šestnajst prispevkov (poglavij), ki jih lahko razvrstimo v štiri vsebinske sklope. Prvi sklop obravnava zgodovinski razvoj pojma slovensko morje in slovenska obala, drugi sklop je posvečen naravnim razmeram in problemom Slovenske Istre in Tržaškega zaliva, tretji sklop se ukvarja z družbenimi razmerami s

poudarkom na procesu litoralizacije in prometnih ter turističnih pritiskih, četrti sklop pa je namenjen okoljevarstveni, naravovarstveni in načrtovalski problematiki. Če gledamo na delo kot celoto, lahko ugotovimo, da je njegov glavni namen celostna obravnava ene kopne (Slovenske Istre) in ene morske pokrajine (Tržaškega zaliva) oziroma njenega stika. Raziskovalno delo se je pri tem osredotočalo na specifične pojave, procese in stanja, značilna za obalo (v ožjem in širšem smislu), ki predstavlja stik obeh pokrajin in hkrati soočenje morskega (sredozemskega) in celinskega (srednjeevropskega, pa tudi balkanskega).

Jurij Senegačnik

Dopolnjena navodila za pripravo in oblikovanje člankov

1. *Oblika strokovnih in kratkih znanstvenih člankov*

- besedilo naj obsega 5 do 7 strani formata A4;
- vrsta *.doc, *.docx ali *.rtf;
- pisava Times New Roman;
- velikost pisave 12;
- enojni razmik med vrsticami;
- brez oblikovanja;
- prispevki, ki bodo bistveno odstopali od predloženih navodil, ne bodo objavljeni

2. *Sestavni deli strokovnih in kratkih znanstvenih člankov*

- naslov (v slovenskem in angleškem jeziku);
- izvleček (v slovenskem in angleš-

kem jeziku) – do 600 znakov s presledki oziroma 6 vrstic;

- ključne besede (v slovenskem in angleškem jeziku) – do 5;
- podatki o avtorju/avtorjih prispevka (ime in priimek, naziv, naslov, e-pošta);
- ime in priimek avtorja (avtorjev) grafičnih prilog;
- prispevek (uvod, poglavja, sklep) – do 20.000 znakov s presledki oziroma 5-7 strani čistega besedila (brez grafičnih prilog);
- zaželeno je, da določene vsebine (npr. podrobnosti, razlage, metodologijo, izkušnje) predstavite v okviru (preglednica z eno celico)

3. *Sestavni deli poročil*

- naslov;
- kraj in datum dogodka/ekskurzije;
- poročilo – predvidoma 1 stran;
- podatki o avtorju/avtorjih prispevka (ime in priimek);
- slikovno gradivo – do 2 fotografiji

4. *Sestavni deli recenzij*

- naslov recenziranega dela;
- ostali podatki o recenziranem delu: avtorji, leto izdaje, kraj izdaje, založba, število strani;
- recenzija – predvidoma 1 stran;
- podatki o avtorju/avtorjih prispevka (ime in priimek);
- slikovno gradivo – skenirana naslovnica recenziranega dela

Na spletni strani Geografskega obzornika je kot pomoč pri oblikovanju besedila pripravljena tipska stran, tam pa so objavljena tudi ta navodila. Povezava: <http://zgs.zrc-sazu.si/sl-si/publikacije/geografskiobzornik.aspx>

5. Navajanje virov in literature

- avtorji naj povzeto gradivo dosledno citirajo;
- navedba virov in literature med besedilom: avtorji v oklepaju navedejo priimek avtorja, ki ga citirajo, letnico izdaje in po potrebi število strani:

En avtor:

Priimek avtorja leto izdaje, stran (npr. Kušar 2012, 5)

Dva avtorja:

Priimek 1 in priimek 2 leto izdaje, stran (npr. Černe in Kušar 2012)

Trije avtorji:

Priimek 1, priimek 2 in priimek 3 leto izdaje (npr. Černe, Kušar in Cigale 2012)

Več kot trije avtorji:

Priimek 1 s sodelavci leto izdaje (npr. Kušar s sodelavci 2012)

Spletni viri (avtor ni znan):

Medmrežje (1-n)

Drugo:

Naslov ali del naslova leto izdaje (npr. Enciklopedija Slovenije 2010)

- seznam virov in literature:

Članki v revijah:

Priimek avtorja, začetnica imena. Leto izdaje: Naslov članka. Ime revije letnik-število. Kraj izdaje.

Poglavja v monografijah, članki v zbornikih:

Priimek avtorja, začetnica imena. Leto izdaje: Naslov poglavja. Naslov monografije. Kraj izdaje.

Monografije:

Priimek avtorja, začetnica imena (avtorjev ali urednikov, če je avtorjev veliko). Leto izdaje: Naslov monografije. Kraj izdaje.

Izdelki študentov:

Priimek avtorja, začetnica imena. Leto izdaje: Naslov. Vrsta izdelka (npr. diplomsko delo), Izdajatelj (oddelek, fakulteta in univerza).

Statistični viri, kartografski viri:

Naslov vira. Izdajatelj. Kraj izdaje, leto izdaje.

Spletni viri:

Priimek avtorja, začetnica imena. Leto izdaje: Naslov. Medmrežje: URL naslov (datum ogleda spletne strani).

Medmrežje (1-n): URL naslov (datum ogleda spletne strani).

Zakoni:

Naslov zakona. Uradni list Republike Slovenije števila/leto. Kraj izdaje.

6. Oblikovanje preglednic

- označba: Preglednica (zaporedna številka): naslov (vir, označen z zaporedno številko iz seznama virov in literature).
- preglednice naj bodo vstavljene v osnovno besedilo;
- preglednice naj ne bodo oblikovane

7. Oblikovanje grafikonov

- označba: Slika (zaporedna številka): naslov (vir, označen z zaporedno številko iz seznama virov in literature).
- grafikone pošljite v excelovi datoteki (*.xls, *.xlsx), izjemoma v vektorskem pdf;
- grafikonov ne vstavljajte med besedilo članka, ampak v njem označite želeno mesto

8. Oblikovanje kart, skic, modelov

- Geografski obzornik daje velik poudatek grafičnim prilogam (karte, grafikoni, fotografije, sheme, modeli) – 7-10 slik, med njimi naj bo tudi »ničelna« slika, ki bralce vpelje v strokovni članek;
- označba: Slika (zaporedna številka): naslov (vir, označen z zaporedno številko iz seznama virov in literature).
- grafične priloge lahko pripravite v naslednjih vektorskih formatih: PDF, AI (Adobe Illustrator), CDR (Corel Draw), izjemoma (če vektorski format ni mogoč) v JPG ali TIFF;
- ločljivost grafičnih prilog: vsaj 300 dpi in velikost najmanj 2.100 x 1.500 točk ;
- grafičnih prilog ne vstavljajte med besedilo članka, ampak v njem označite želeno mesto

9. Fotografije

- označba: Slika (zaporedna številka):

naslov (vir, označen z zaporedno številko iz seznama virov in literature).

- format: JPG;
- ločljivost fotografij: vsaj 300 dpi in velikost najmanj 2.100 x 1.500 točk;
- fotografij ne vstavljajte med besedilo članka, ampak v njem označite željeno mesto;
- avtorji prispevkov lahko uredništvu izjemoma posredujejo tudi diapozitive ali razvite fotografije

10. Pošiljanje prispevkov

Prispevek pošljite na zgoščenki na urednikov poštni naslov (Simon Kušar, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana) ali po elektronski pošti na naslov:

geografski.obzornik@gmail.com.

Informativni roki za oddajo strokovnih člankov za prvo naslednjo številko revije so 1. marec (za junijsko številko), 1. junij, 1. september in 1. december.

11. Recenziranje

Strokovni in kratki znanstveni članki so recenzirani. Če je potrebno, se recenziran prispevek skupaj s priporočili vrne avtorju v popravek in/ali dopolnitev. Avtor mora dopolnjen članek vrniti v treh tednih.

12. Avtorizacija

Ko je strokovni/kratek znanstveni članek pripravljen za tisk, ga avtor prejme v avtorizacijo: avtor naj v treh delovnih dneh sporoči, ali se strinja z obliko ter sporoči morebitne napake. Če avtor ne odgovori v treh delovnih dneh, se predvideva, da na članek nima pripomb.

13. Jezikovna ustreznost

Avtor sam poskrbijo za jezikovno in slogovno ustreznost besedila. V primeru ugotovljenih večjih slovničnih, skladajenskih ali slogovnih napak, mora na zahtevo urednika poskrbeti

za profesionalno lektoriranje besedila, kar dokazujejo z izdanim potrdilom.

14. Avtorske pravice

Avtorske pravice so zaščitene v skladu z določbami Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (Uradni list Republike Slovenije 94/2004).

Če obseg in struktura avtorskega dela nista v skladu z navodili in usmeritvami za oblikovanje člankov, avtor dovoljuje uredniškemu odboru oziroma uredniku, da avtorsko delo po svoji presoji oblikovno prilagodi.

15. Honorar

Članki in poročila niso honorirani. Avtorju pripada 1 brezplačni izvod revije.

16. Informacije

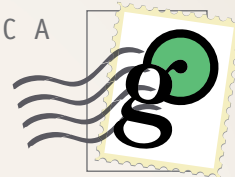
Več informacij lahko dobite po elektronski pošti:

geografski.obzornik@gmail.com.

G E O G R A F S K A R A Z G L E D N I C A

Fotografija je nastala kmalu po otvoritvi nebotičnika leta 1933, takrat najvišje stavbe v Srednji Evropi in na Balkanu. Pobuda za gradnjo nebotičnika je bila dana v času največjega gospodarskega razcveta, dokončana pa je bila med največjo gospodarsko krizo...

*Ljubljana z nebotičnikom,
1933/1934*

*Foto: Linko (Karel) Novak,
letalski narednik in fotograf
(1910-1939)*

Vir: Arhiv Marjana Ravbarja

